

کریم زهند

زمانی کوردی

و

هونه‌ری وه رگیان

اللغة الكردية و فن الترجمة

Kurdish Language

and

Translation Technic

1977 -

رمانی کوردی

٨

هونه‌ری وه‌رکیان

اللغة الكردية
و
فن الترجمة

Kurdish
Language
and
Translation
Technic

کریم زهند

چاوگ - المصادر

- مقهوم التبصیر - ریتشارد والف
- ۲ - نووسیشی مامؤسنا حهغید فاروق له روژنامه‌ی زین دا
- ۳ - وقاره‌کانی مامؤسنا دوکتور کمال فؤاد اه کولیزی ویژه‌ی سلیمانی
- ۴ - فونیتیکی زمانی کوری د . نهورحمان حاجی مارف
- ۵ - وقاره‌کانی د . توماس و د . بیتی سیو له کونگره‌ی بیروت .

Lectures : Dr Thomas Brewster

Dr . Betty Sue Brewster

سەر نجیتگى مىزۇويى لە بىنچىمنە وە شىيۆھى زمان : -

وته لە بەرایى و سەرەرە تاوه لاي پەروردگار بۇوه ، بىرىشى بۇوه لە زىيان و زىندىوو يەنى ، زىيانىش تېشكى مەرددوم بۇوه ، ئەو تېشكە جىهانى رۇشىن كردى تاوه ، لە تارىيکى پەزگارى كردووه ، تارىيکايى ئەى كەيىشتۇتى ئەيتوا نىوە ترسكەم بىرسكەمى خەفەم كېپ بىكەت .

پەيدا بۇونى مەرددوم بۇ ئەوه بۇوه ، ئەو روونساكى يە بېبىنى و برواي پى بىكەت و ئەو ناڭماھى يە بەدات .

ئەو تېشكە پاستى يەى كەدىتە ناو جىهانە وە ، مەمۇ مەرددوم رۇشىن دەكا تاوه ، لە سەز رووى ئەم زەمینە لە كەمل بۇونى كەردوندا بۇ پەسەندى مەرددوم ھاتۆزە بۇون ،

وته ، بەرجەستە يى پەيدا كرد ، بۇو بەھۇى تىق كەيشتن لە يەك ، لە زىوانى مەرددومدا .

لە رۇشنايى و تارىيکى و شەى نىلەك بەد چاك و خراپ ، پەيدا بۇوه ، لە كۇتايىدا ، و شەى نىلەك و چاك ، بەسەر و شەى بەدو خراپدا ، سەرددە كەھىنت پەيوبىن و ئاخاۋىن و تووپىز و كەفت و كۆ ، بەپېزە و شەم گوازىرە و زاراوه و پىستە و واژەوه ، لە كەمل پەيدا بۇونى مەرددومدا بۇوه ، بەگۈزىرە شەۋىن و چاخ و كات و رۇزگارو مەلبەندو هەر يىم و ئاوابابا دەرفەت و بىز كەۋەقى مىزۇويى .

روودلۇي رۇزگار ، شەپەو جۇزى كۈزىيە و كارى ئى كەردوه ئەو كارى كەرىيە ئېدا بەدى دە كرىيەت .

زاپيارى زمان لەم چەند سالەي دوايىدا ، پېش كەوتىن و كۈزۈانىيگى

نهنگی به سه مردانه ، نه وش له نه نجامی په سه ندی و نیکی نهم زانیاری یه وه یه ، که له همه موه زانیاری یه هر دومی یه کانی تر ، فراوانو و بنچینه یی و ریشه یین و بنه ره تی و بومیتی زور تر تیدایه و روواله کانی له همه موهیان بلا و ترو کراوه تره .

کرنگی یه که نه وه یه ، ۵۶ په سه ند کردن و همل کیشانی بن جن و زور له سه دواندن هلنا کریت ، له به ره نه وه یه که شاده ماری زیانی پوشن بیری و ، وزه و چرگی دلی که ل و میللله ته .
زمان رووداویکی کومه لایه تی یه ، به در تزلی میزرو په یسدا بووه تو ایی بره و پن دان و پیش خستنی و گزیرینی هه یه .

[زمان] ، دینه می یه که ، خاوهن رووداوو سه لمانده و آنکانی سه رکه و توه ، شیوهی ، په یوه نده به راهه یی و شه کانی یه وه ، ره که و ریشهی و هستاوی ، قهواره و بوونی میللله ته ، ده گزیریت به پنی نمودنی هه که لتو رو پوشن بیدی و فراوانی و بلاوی هاتو و چزی نیوانی هر دوم . کرنگی و با یه خیکی نوئی و در گرتوه به پیواراده که شه سه ندنی هه سنتی نه آیه تی نه که له لای میللله ته که ور سه ربه خوکان ، به لکوله نیشتمانه بچوو که کانیش دا] نه هه به پنی په سه ندی « ریتشارد ولف » هه به است له خویندنی زمان ، ناخاون و توهیزو گفت و گزو رینوس و راست نووسینی و شه و پسته یه ، و شه له پسته دا مافی خوی و ریگری ، یه که بهدوای یه کدا بز پار استنی په یکه ری و سته .

۳۰ زانکو هه یه به لایه نی که موه ، له خاکه بیک گر توه کانی نه هه ریکا بر وان امهی دوکتورای تیدا و هر ده گیریت ، له زانیاری زمان دا ، چونکه نهم زانیاری یه ، له بنا غه یا زه ده گز لینه وه که له سه ری و هستاوه ، به راستی

هه نگاونیکی زور فراوانی ناوه، بُخاخوین کردنه وهی زمانه نه ته وايه تو يه گان
هه رووهها له باشوروی با تیری هیندستان، زمانی تامیل گور ازیکی گورهی
به سردا هاتووه، خه ریکن له و شهی سانسکریتی خوبان پزکار پکنه و
خاويتني پکنه وه، بُخاخوی زمانی تامیلی پار او به چهه بون، بُخه برهه نگاری
زمانی هیندی، که پره له زاراوهی باکوری تیکه له سانسکریتی
به شیوهه کی ناشکرا. گوماری پاکستان، گور ازیکی پیش-هی کردووه
له زمانی نوردو دا له شکر بُخ جیا کردنه وهی له زمانه نور دی یه که
هیندستانی پئی ده دوین، هر له بهر نه و ناکوکی یه که هه یه له نیوانی
هیندستان و پاکستان دا.

کهوازه په یوین و ئاخاوتون و دووانو گورانی پوشنبیری و هیواو ئاوات و
نمیمه که زمان ناویه تی، نهم هزیانه و هی تریش کاری گهرن و کار ده کنه
سهر زانیاری زمان.

ههی تریش هه یه ده بئ به رچاو بگیریت، له وازه :
نه وهی که زمان ناویه که، نه ریتاو خوو، په وشت و په فتار و کرداری
که له گانی تیندا ده رده که ویت و ئاوه زووی ده گاهه وه.

بُخ وینه : زمانی هیندی تاره زووی به کار هینانی ناوی هه سست نه کراو
ده کات، چونکه بیری گهی هیندی، پتر بـ ۵۴ سست گراو پراها تووه.
نیشانه و روواله زمانی هیندی، سهر نجمان پاده کیشی بُخه کار
هینانی ناوی نه کراو، که که لی هیندی تاره زوو وهندی نه وه، وه کو :-
نادر سست، ناحهز نار است، ناره سهنه، ناکوشتن، نا اساسايش، ناکهنس
ناپه سهند.

له سانسکریتی گوندا، واتای نه خوش و نه خوشی زور دووباره

ده کانه وه ، له ناو هیندستان دا ، بیر دوزی نه خوش پیش که و توهه ، له پوخته هی
نه ووهه ، نه خوشی ای و مرگی اوه .

که لی هیند سوورن له سه مر و اتای کشتی ، به لام ژاپونی ناره زومه ندو
خچلی و اتای تاکین ، له و نه نجامه هی که زمانی ژاپونی ، هه زارو رو وته
له وشه راما نی یه کان که له سه رو بیری هست نه کراوو کشتی و هستاوه .

وشه هی ژاپونی په یوه ندی به یامه ای چینایه تو یوه هه یه ، که به شیکی
په یوه سنتی که آلتوری ژاپونی یه ، وشهی چاکه و ده کات و ده بنه خشیت ،
واتای به خشین له خاکی چینی خوار وو تر ، که وشهی چینی یه ، بالا کان ،
وشهی پیش که ش ده کاو دیاری یه کیشی بوز ده بات .

له چینی دا وشهی هست کراو زور به کار ده هیزیت ، له بانی نه خش
واتای هست کراو وه لیک دانه وهی به وینه ، رو وی نه خش که به کار
ده هیزن . واتای وشهی ته او او له لایان ، بریتی یه له وشهی خر ، پس اخود
پر ، وه کو دلی زانا که خرو پره .

پی ویسته شیوه هی وشه کروکو ناوه پر کی جوی بکه نه وه ، چونکه
واتای وشهو لیک دانه وهی به قوو لی ، جیاوازی یه کی ذوری هه یه .

وشهی باوک واتای که میکی تاییه تو هه یه ، باوکی راستی ، په یوه ندی
نیک و به دی ، نیوانی باوک و خیزان دیاری هه کات ، له لایه که وه ، له
لایه کی تره وه ، زور جار یه زدان به باوک ، داده نریت واریک ده که ویت
له دووزمان دا ، دوو وشه ، له رو وی دروست یوونو واناوه ، یه ک بن .
زانا ته ورو پی یه کان ، بر وايان هه یه که زمانی سومه ری و هنگاری

خزمی یه کتری بن .

وشهی تورمان / هیزو ناودار ، له زمانی سومه ری دا ، وشهی ئیشتن

مان، لزماتی هنگاری دا، به یه زدان هاتووه.

با واهر وایه که نمایه ریشه و تیکی میززویی بیت :-

- حمید فاروق : - لـ۴ روزنامه‌ی زین زماره / ۴۲ روز
۷ / ۱۰ / ۱۹۷۱ دا لهه باوهی میژووی زمانه‌وه ، نهانی : -

هه مو زمازیک له سه در چاویده که وه ، په وهی سهندووه ، له دوايی دا
اق و پوپی لت بوقه وه ، ههندیک لهم اق و پوپانه ، سامان و کهنجینه هی
وشهیان زورتره له و بهشی قریان .

لەوەوە ناشکرايە کە خزمایەتى و فامېيلىيائى و خىزانى زمانەكار سەرۇڭىزى زمانە كۆنەتى خۇيىان دەكەن ، وە كۈو زمانى :

سویڈی : مان - ہاتوو

دانی : مهندس - هوف

۵۴۱۰ : مان - هافت

هولندی: هن - هشت

نهنگلیزی : مان - ها

بزمانی کوردی : هر قوچ - دهست .

لهم به را اورده دا ، پیتی ده نگدارو بی ده نگ ، زور چاک خویان ناشکرا
کر دووه ، لهم و شانه دا .

نه که را اوردی و شهیدک بکهین له زمانی تورکی و ژاپنی و پروسی و
بریتانی و کوردی دا نه بینون و هک زمانه هیندو نهوروپی یه کان له یهک ناچن
له پرتوی پینک هینانی و شهود تیپی ده نگدارو بی ده نگه وه ، ده دی نه خن
که له خیزانیک نین ، وه کوو :

۴۰۵ : یاد انسان

تورکی : ئال - ئادەم

ژاپونی : ئە - ھېتىو

رووسى : - روکا - چەلەۋىنك

كوردى : دەست - مەرۇف - مەرددوم ، ئادەمى

زمانى لاتينى ، سەركىرىدىيەتى لەقەكانى خۇى كىردوھ وەكۆ لەبەنەرەتى
لاتينى ئەم وشانەدا ، ناسىيۇم - كاپووت - كاپرام - لەزمانە خزمەكانىدا

دەرددەكەويت : -

يونانى : ناس - كاپ - كاپا

ئيسپانى : ناسو - كاڭو - كايرا

فرەنسى : ئە - شەق - شېھر

لاتينى : ناس - كاق - كافرا

ئيتالى : ناسو - كەپۇ - كەپرا

كوردى : لۇوت - سەر - بىزنى

پەشەھى زمانى كوردى

سەرنج و لىنى كۈلىنە وەكانى پېش سالانى پەنجا ، دەرى خستووه كە
زمانى كوردى ، زمانىتكى ئارىيە ، پەيوەستى ياسمايى و بەزىئى بىرگە و
وشەھى لېلک دراولۇ ئاۋىتتىيە . ئارى ، ئىرييادە ، ئارىنە ، تەسىۋەتىنە و تەتەر ،
توران ، ئىران ، لەسەر ساختمانى ئەستەخىر بۇوه .
ئارىيادە ، لاي بۇزانى ، خاوهرى ئىرانى ئىستەخۇر اسان - خۇرستان ،
خۇرتاستان و ئەغەنە .

ھىروددۇت بە ھەموو ئىرانى دادەان ، بە ماادەكانىشە وە زمانى ئارىيادە

زهندو پهله‌وی یه، زهند، زمانیکی تاینی کونی تاری یه کانه له بوخار اوه
تاوه کو هزه ربا یه جان و بانی باکووری، نیران، زمانیکی پیروز بوده وه کو
سازسکریتی یونانی که لای هیندی پیروز بوده، زور فزیکن له بنه رهت دا.
پهله‌وی /پاله وانان، له عیراقی عجم و میدیا کوره و بر تو و ناوچه
فارسی و کوشکی نهودی ڈیروس باوبووه، وشهی کلدی و تاشوری تیدا به،
به هوی هاوی یه زی یه 400.

له سه درده می ساسانی دا ، زمانی کوشک و فرمانکه بوده پهله و وزه ندو
فارسی باستان له شانامه و نووسراوی مه جوسی ناینی دا مایه وه ، له شیوی
سندوهه تاوه کو شیوی ده جله تیگره و فورات دوای هه سکه ندیری ما کدونی
پاش اکه ردانی پهیدابوو ، هشکانی ناچه فارسی ، سه زکه وت ،
شاهنه نشاهیتی نیرانی دووم دامه زرا ، که ساسانی یه ، وشهی فارسی
برانبه وشهی نیران بوده ، له ۲۱۱-۶۲۲ ک ، زمانی فارسی به کارهینرا
له ۹۷۷ ک - تاهاتنی نیسلام ، کاتی ده یله می ، ویستیان زمانی نیرانی

زمانی فارسی ، تیکه‌لی عره‌بی بو و بهوی نایینه و
کورد، له نهنه وی تاری یه، له بانی تیراندا، بناغه‌ی زانیاری یان داناوه، که ماریان
له سه رچاوه کافی ده جله و فورانه و تا که نداو دریز بو وته وه، پایته ختمه که یان
نه کیا یان بووه . کورستان نیشتمانی میللته‌تی کورده بهشی ذوری که تو نه
باتیری تیران و خاوه‌ری تورکیاو با کوور و با کووری خاوه‌ری عیراق و سوریه وه
له چیا کافی کاوکاسه وه، له سه رده‌می کوچ و ره‌وی که له تاری یه کانه و هاتو نه
چیا کافی ذاکرس و پاشماوهی کوت و ماده کازن .

بەندەر دەيلەم و بوشابور ، نيشتەجىن لەدۇو ھەرىمدا : -

۱ - ھەرىمى خاوهەر .

۲ - ھەرىمى بايتر .

ھەرىمى خاوهەر بىرىتى يە لە ناوجەى : -

ماكۆ ، خۆى ، سەلەمسى ، بىرادۇست ، شاك ، جەللى كوردى ،
كەپە ، گەرس ، كۈزىرە سونى ، تەركەمەر مەركەمەر ، شەنۋ ، لاجان
سەندوس نەغەدە ، مۇكىريان شاروتىران ، ھەوشار ، تەردەلآن ، كرماشان ،
اورستان ، لەكىستان .

ھەرىمى بايتر بىرىتى يە لە ناوجەى :

بايەزىدە دۆكۈز ، ئاكىرى ، تەرزنجان ، سېواس ، ھەكارى ، بۇستان ،
دىياربەكىر ، ماراش ، تەلازىك ، دەرسىيم ، قامىشلى ، ھەسەكە ، پەراويىزى
سەنور تا ئەسکەندەرۋەنە ، زاخۇ ، ئامىتىدى ، ئاكىرى ، شىخان ، ۋەنگار
ھەموو پادىنان و سۇران ، پارىزگەي دەشكۈزۈك و ھەولىر و سولەيمانى - - .

لە رووی زاراو شىيەوە ئەكىرى بەسىن ۳ ھەرىمەوە :

۱ - ھەرىمى باكۇر : -

لە ناوى ئاراسەوە تا ھېلى كۆمى ورەمى و باكۇرى شەنۋ تا زاخۇ
باشۇورى قامىشلى و سەر قولگەي ئەسکەندەرۋەنە .

لە دامىنىي باتىرى ئارارات-ەوە بەشىتكى ئەرزۇورقۇم ، ماكۆ ، خۆى ،
سەلەمسى ، دەشتى سۆما ، بىرادۇست تا شەنۋو ناوجەى وان ، بەتلەيسى ،
ھەكارى ، يېرەچەگۈ دۇركەو ئەرزنجان و مووش و زاخۇ دەشكۈزۈك و ئاكىرى و
ئامىتىدى و شىخان و ۋەنگار و قامىشلى ، بەورىتكە ، تا سەرقولگەي
ئەسکەندەرۈن .

۳ - ۴۵ دریمی ناوهند : -

له هینلی با کووره و تا خانه قین و کر ما شاهان که بربیتی یه له : -
دهشتی شنزو لاجان و سندوس ، شارویران ، موکریان ، هردهلان ،
که رووسی ، ۴۶ ولیزرو سوله یمانی .

۳ - ۴۵ دریمی باشور : -

له هینلی ناوهند و تا که ندادو ، به بندهر یوشه هر و به بندهر دیلم
کوتایی دیت .

هیئت و رسکی نهانی :

زمانی کوردی له گروپی زمانه نیرانی یه کازه ، له فارسی و نهانی و
بلوچی و سیتی و زاراوه کونه کانی تر ، پهیدا بووه ، فارسی نی یه ، به لکو
زمانی کی سه رب خویه ، په یوهندی بـ زمانی فارسی یه و ۴۶ یه ، ودکو
په یوهندی صربی به رووسی یه وه .

ناشکرایه که با پیری زمانی فارسی ، په هله وی یه ، نهانی زمانی
کوردی و نهانی زمانه دو ومه که نه کی ناقصتنایه با ودر وا یه که زمانی
کوردی وک زاراوه نوی یه کانی نیدان بینخ و بنجی له زمانی مادی نه ماوه .
زمانیان کونترین زمانه له ناسیایی با تیری داو په یوهستی ۴۶ یه ،
نه کـ راد ، هینورسکی ، گوزپنی ، دوکتور هارف خه زندار ، له
نووسراوی شورشی عراق - نارنول ویلس - گوزپنی جه عفر خهیات ،
چاپی ۱۹۷۱ به غداد بهشی ۵ ل ۱۷۳ [] .

۴۵ نه ۴م سه رچاوه یه نهانی : -

کورد و هکزی نارین ، په یوهستی ۴۶ یه به خاوه ری یه کانی نهور پاوه ،
له لایه که وه به دانیشتوانی بانی نیرانه وه له لایه کی تره وه ، به لام له لایه نی

باوه ره وه هه موو سونین لوری یه کان نه بین که جه عمه رین .

له رووی روخسارو به ده زه وه ، نه موونه هی ره گه زی هه ردومن له خاوه ری
ناوه ندا ، له نه نغافنی ده چن له روواله ه و روخساردا ، له نه وه مادن ،
له شیوو ده ره قووله کان دانه زین ، چیا به رزه کانی چیای کرد وونه هه وه ، له
هاوسی یه کانی ، تانه هم روزگاره ی دوایی ، له چیهانی ده ره وه جوی کرد ده زه وه ،
که من ناسین و سهود او هامشونه بیت ته نازه ت له یه کیتی نه زه وا یه تی پچر اون

راولنسون :

لوری که وره کوردی توزی له یه ک جوی کرد ده زه وه ، نه آنی : لوری
له زمانی کوردی نزیک تره تا فارسی ، هه ردوم شیوه هی لوری به ناسانی
له یه کتری نه کهن . و . مان هه ورامی و باکووری زه هاوی کاندولا ، دینه وه
کرماشا ، ده رسیم ، نه مانه هی له نه نیشت سامانی و کوردی و ما هیلانی یه وه
داناده .

سنده ، شیوه هه ورامی ، که زانیاری و نیشته چی بی ده گه یه نی زمانی
ویژه بی بووه ، به کار هینراوه .

میه جه رسون نه آنی :

شیوه گورانی و خیله کانی ، له شیوه هی تاجیکی پیشوی نیرانه ،
وه کو هه ورامی کاندولا وریز .

خوم نه مه په سه ند ناکه م .

براخویی له بلوج و سند وشهی فارسی زینکه م ده کهن ، ئیستا نووسراویان
بینراوه [ئینصکلوبیدیای ئیسلامی ، به رگی ۱ ل ۶۳۰]

شیوه گانی -

موکری / سوچانی / کرمانجی کرمانجی ژیروو / با تیر خواروو / خاوه ر یا کووو	گورانی هدورامی / زه نگهنه / با جه لانی	لوری له کی که لور فهیلی	لوری بچوک که لور با جه لانی	فارسی
مه ره ، بچوو بیه خو نه قرمه نیروز	بره ، هره ، بیه خو تیمورو ناروو	لوه	بچرو نیمروو نیمروو	بره نیمروز

و ، ئ ، له لوری ، آ ، له بادینی دا ، ای یه .

لوری

{ نه یه شیته - نه شیته
سوچانی { شیرکوو - شیرکوو }

لوری

- هه لسا بو را بوردwoo ، هه لست ، رانه بوردوو ، هه لسى ، فه رمانه .

سوچانی	هدورامی	بادینی
هه لسا	هورست	دار بت
همل ده سیت	هورزو	راد بیت
هه لسه	هورزه	را بیه

بادینی	سوزانی	سوزانی	لوری
ئەز	من	ئەچم ، دەچم	چم
ئەن	تۆ		
وئى / وىي / ئۇن و پېباو	ئەو	ئەخۇم ، دەخۇم	خوم
ئىيمەن			
ھون	ئىوه		
وان	ئەوان		

لەكەل بىرى ناو / راناو دا -

سوزانی	لوری
خواردم	خواردمەی
بەخۇ	بەخورەی
خواردىيان	خواردىەی
خواردىان	خواردىەی
خواردمان	خواردىەن
بەخۇن	بەخون

بادینی :

فەرمان	داڭەبوردوو	داپۇردوو
ھەرە ، ھەرن	ئەزدىچم	ئەزچووم
	تودىچى	تۇوچووی
	ئەو دېچىت	ئۇچوو
	ھوندېچىن	ئەمچووین
	ھوندېچىن	ھونچوون
	واندېچىن	وانچوون

لهم ربيچ کازهدا ، دوو لایهنى داسىتى دەرددە كەۋىت :

- جیاوازیه کن ته و تو نی یه له نیوانی شیوه کافی زمانی کوردی دا .
نه نهان هندیک ه لکتیرو ، داکنیرو گزیریشی تیپی به تیپی نه بیت .
 - شیوهی له کنی و فهیلی ، له زمانی کوردی یه وه نزیک تره ، تا
زمانی فارسی ، نمه به لکه یه که لوری ، فارسی نی یه .

له فونتیکی زهافی کوردى

بەيان ل ۱۳ ژماره / ۱۴ سالى ۱۹۷۴ / د . نەورەمان حاجى
مارف نەلى :

۱ - کورت کردنەوە - دوو دەنگى بچووک يا نزىك وەکوو :

کورتر = کورت + تر

بلنقر = بلند + تر

پاكىرىدىن = پاك + كردىن

۲ - آشىوهى کوردى ئەرمەنستان - براڭ + ئەك، خانىك = خانى + ئەك

ب - کوردى تور كمانستانى - زارويەك = زارو + يەك

خانىك = خانى + ئەك

ج - دەنگى ۵ ، ۶ ، لەبارى كۈدا - بېران = بېرە + ان

مېھان = مېشە + آن

چرا = چرا + ان

پران = پرا + ان

۳ - أ - ز ، دەپىت بەس :

گەزىن - گەست ، گەستەن

پارىز - پاراستەن

ب - ۋ ، دەپىت بەش :

كۈزۈر - كوشتن ، هەزىدە - هەشت

ج - دەنگى ك ، گ ، لەپىشى ، ئى ، شىوه كەى دەگورىت :-

وەکوو

گیسه ، کیشه ، کیم ، کیلاس .

د - د ، لەدوای ن وەکوو :

قۇند دەبىت بەتونگ - مەند دەبىت بەمنگ .

ئ - دەنگە كۈركى -

ھ ، ح ، وەکوو : ھەسپ ، حەسپ .

خ ، غ ، وەکوو : خەم ، غەم

ھ - ئ وەکوو : ئازەل ، ئازال

ئاوهل ، ھاوهل

ئاوهل ، ھاوهل

ح - ع ، وەکوو : حاجى ، عاجى .

ھ - ئى ، وەکوو : تەنیا ، زەنەما

م - و ، وەکوو : دامىن . دوين . نام . ناو . مى . ما

. كېرد . كارد - خراب - خراب

بېچۈك . پېچۈك

ئى - كىرمانجى ژوورو دەبىت بەوو لەخواروودا وەکوو : -

پارى - پاروو . خانى - خانوو . كولى - كولوو . هاتى - هاتوو .

كىرتى - كرتى . كەتى - كەوتى .

ئىز - تووز - شىر - شور
كىرمانجى خواروو . دەبىت بەوو لە كىرمانجى ژووروودا وەك :

و - لە كىرمانجى ژووروودا دەبىت وەك :

چاڭ - چاو

شەق - شەو

ھ - بزوين - لە ژووروودا دەبىت بە ئا لەخواروودا وەك :

چهنگ - چنگ

قەنج - قنج

• - بزوينى خواروو دەبىت بە / ئا لەزۇوروودا وەك :

ھەل - ھەل ھەندىك - ھەندەك

و - لەزۇوروودا دەبىت بە / ئا لە خواروودا :

کورم - کرم . کور - کر

ھ - لەزۇوروودا دەبىت بە ، و لەخواروودا وەك :

ھشك - وشك . ھشىار - وشىار .

جىنگە كۈركى دوو تىپ -

بەرف - بەفر

ئەزىز - تەرزە

چىمار - چىدان

خىز - ذىخ

سەرقىچىو كۆلىمەنەوەي نۇرى

زمان . زاراو ، زمانى وىزەيى / تەدەبى ، زمانى ئايىنى . زمانى مىرى .

زمانى زىندىوو . زمانى مىردوو . بەسەرۋىش و رۇشنايى پىناسى زمان لېيان دەدوين . كە نەمازەرىيىكەو تىكە يېشتنەن .

زاراو بەشىنگە لەو زمانەي كەھۆزىنك . يا ناواچەيەك پىسى دەدوين .

Dialect زمانى كەفتۇ كۆيە . هي نووسىن نىيە -

زمانى وىزەيى / تەدەبى زمانى نووسىنەن مىللەتىنگە . زمانى

به رزه . وه گوو - کوردى په‌تى و پاراو . زمانى هەرەبى دروست
فوسخوا هى تر .

زهانى ئايىنى زمانى لاتينى لەنەوروپا و زمانى عەرەبى ئىسلامى
لەدەرفەت و هەلکەۋە ئايىنى يە كاندا لەناو كوردهوارى دا بەكار ئەھىپەرىت .

زهانى هېرى / رەسمى - زمانى كۆمەارو دەولەتە .

كۆمەلى زمان نەك لەررووى جو كرافيا يەوه ، بەلکو لەررووى رىزمانەوه
كوردى و عەرەبى ، ھاوس-نورى جو كرافىن ، بەلام لەررووى رىزمانەوه ،
دوورن لەيەكەوه ، هەرچەندە لەئىنگلىزى يەوه دوورە لەررووى جو كرافيا يەوه
بەلام نزىكىن لەررووى رەگو دېشەو بېتەخەوه كە هەردوو زمانە كە لە
شىزآنى ھىمندو ئەورۇپىن ، نزىكىن لەررووى رىزمانەوه . كەوازە بەلکە بۇ
دوورو نزىكى زمان :

رىزمانە لەرادەي يەكەمدا ، دووهەم فەرەنگى و شەيە . فۇنتىك - بەشىنەكە لە
رىزمان ، فەرەنگى و شەيى كوردى كەسۈورى دووهەم لەسى جۈرە و شە
پەيدا بۇوه :

١ - وشەي ھىمندو ئەورۇپى : بىرۇ : كروپى ئەورۇپى يە ، لاق :
خاودەنەكەي كشتىي يە ، مولىكى ھەمەۋازە .

٢ - وشەي ئىرانى - كروپى ئىرانى - وەگوو فارسى و كوردى و بلوچى و
ئەغنانى و پشتىو ، زمانى ئىرانى يە كاندە وەگوو وشەي سەۋىز / سەبز .

٣ - بىنەرەقى / پەتى / پاراو / ئەتەوايەتى - وەگوو وشەي دەش ،
كەسلىك ، كەلەزمانەكانى قىدا ئىي يە .

ئەم سى يەش- وشەيە ، فەرەنگى زمانى كوردى پەيدا دەكتاتا

چل هزار و شهی تیدایه ، فهره نگی کور دیف ۴۵ هزار و شهی تیدایه
هی رووسی ۱۵۰ هزار و شهیه .

زمانی زیندوو نوئ - زمانی نوئ - زمانی جیهانی یه - ۱۳ زمانی زیندوو
ههیه له شهر پروی زه مین ، له زور شوتی دا به کار ٿه هیئت و هکو : زمانی
ئینگلیزی ، روسي ، ٿه مانی ، فهره نسی ، ئیسپانی ، عه ره بی .

زمانی هردوو کونهو له ناو چووه ، زمانی که نه ماوه له جیهان دا
۳ هزار زمان ههیه ، ڇمارهی زمانه کونه کان - ۵۰۰ - ده بیت که به کار
نایه ت و هی واش ههیه له کیا نه لادایه ، و هکوو لاتینی که له پیش دا زمانی کی
زیندوو بووه : -

زمانی ئینگلیزی له رووی چا پهنه نی و بلاؤ بونه ووه ، زور گرنگ تره
له زمانی چین ، هر چهندہ مو ناتیشی له کمی چین گه متره .

چه شننه ڪافی زمان

۱ - زمانه تیکه آله کان / هر دمه یی / سه ره تایی / به رایی - و هکوو
زمانی هسکیمیز ، زمانه ایواره کان / ڪه ناری یه کان / سه واحلی - له
نه فدریقا - ٿم زمانه ، هیچ پیزمانی کی به سه ردا ناگونجی و جن به جنی
ناکریت و شتیکی جن گرو چه سپا اویان به سه ردا به دی ناکریت ، تیکه آله
له چهند زمانیک وزور نی یه دوزرا و هه و هیشتا لئ کو زلینه وهی له سه رنه کراوه .

۲ - زمانی یه ک بر که یی -
که ناره گیر - پیت یا ئامراز کویان ناکاهو و هکوو زمانی چینی ، ڙا پونی
سیامی ، بُو وئنه : من بازار چووم ، له باتی : من چووم بُو بازار .

ئامرازی په یوه ستی و یه یوه ندی نی یه که بی به ستی به وشه کافی تره وه ، تیپی

راکتیشی و بهستنده / نیزافه و جهود ، که به فارسی پیشی ده آین قید ،
لهم جزئی تیدانی یه ، به کورتی ناویهندی نی یه که به ۴۵۰ و بی بهستن
۲ - زمانی لکاو - **Agglutinate** - نه کلوتینه بیت - نه م

زمانه نه بی پردوو اتفاهه :

أ - ئورال له ناسیا .

ب - ئالتای له نهوروپا .

ئورال ده بیت به : تورکی ، مه غولی ، مه نشوری ، تاتاری ژاپونی
نیلامی و سومه ری .

ئالتای ده بیت به قینؤئوکری که ئه ویش ده بیت به : ئه ستۇنى ، لابى
فینی / فینلاندی و هەنگاری . لابى - سەرووی فینلاندە و سویدە ، كۈچەرن
له ایواری و کەناری ، نوجکە ، تەودە . لاب . ئەم خىلە . فەرنجى و
پەنیر و ماست و بەرهەمی ئازەلیان ھەیە . كۆزەرانیان ژیانی رووهندی یە .
زمانه کەیان پارچەی دىنە سەروپاشکری ھەیە و لکاوهو شتى دەچىتى سەر
واتاکەی دەگۈرىت وەکوو : كىلەدم . كىلەمادم لەزمانی تورکى دا .

٤ - زمانی نەرم - **Flexional ، Flective** وەکوو زمانی
سامى و حامى و تەرەبى و حەبەشى و عبرى و هېنەدو نهوروپى . ئەم زمانە توانى
نەرم بۇونەوهى ھەيە . بەزمانى زىنەدو دادەنرین بەلام زمانه مەردووه كانى
ئەم بەشە : قىېتى - ئارامى - فېنېتى - بەربەرى . لېپى . ئامورى -
كەنھانى . باپلى يە .

حامى وەکو بەربەرى و لېپى و قىېتى یە . كەنداوى سوپس سەنورى
نیوانى سامى و حامى یە .

Flexional ، Flective / زمانی كوردى لەچەشنى نەرمە

ده بیت بیکه یه زین به زمانه کانی جیهانی به زایه تی نه و زمانه پا نه و
کومه لانه که نزیکن لزمانی کوردی یه وه . هیندو نهوروپی . پیش که و تو
ترین زمانه . چونکه ای کوژلینه وهی له سه رگراوه و ساع بوقه وه . هندیکی
مردووه . هندیکی زیندووه . به هیندو نه و روپی ده لین ناری . که نه
نه له یه و یا هیندو جه رمانی . نه و ش راست نی یه
له ئینگلته ره زمانی ناری دووبه شه :

۱ - کیفتوم ژماره / ۱۰۰ به یونانی **Centum** . ناری
باتیری .

۲ - ساتم ژماره / ۱۰۰ **Satem** - ناری خاوه زی / ئاویستابی
لهم جوزه یاه .

باتیری دابهش ده کریت به که لئ کومه له زمانه وه - به که لئ گروپه وه
که هیندو نه و روپی باتیری یه .

۱ - کیرمانی یه کان - ئینگلیزی . نه لمانی . سویدی . نه رویجی دانیه مارکی
فریزی .

۲ - ئیتالی - رومانی لاتینی . ئیتالیک . فرهنه نسی . ئیسپانی
ریتورومانی . له سویسره . که ره لانی . ئیوانی ئیسپانیا او فرهنه نسی : -

۳ - سلاوقی - روسی بولگاری . چیکی پولونی . سلووی . سربی
یاسیربو کرواتی له یوکسلافیا . سربی همه سیمین به روسی **کرواتی**
به لاتینی ده نووسن زوریان ئیسلامن . توکرانی له سو قیه نه .

نه ندی جار به سلاوقی ده لین بالتو سلاوقی و به جیا باسی ده کریت .
نه ندی کیلتی - کیلتی - نیر له ند . کیلتی . له نیر له ند هه یه پاشماوهی

نه سلاوقی هپندی . زمانی مردووه . پریتویی له فرهنه نسی پقی ده لین نیری
نه سلاوقی هپندی .

له تیره نده زمانی زیندوو میری یه .
 ۵ - بـالـتـوسـلـاـقـی - گـلـوـ تـیـرـهـ کـانـیـ بـالـتـیـکـ وـ لـتـوـانـیـ اوـ لـتـقـیـاـوـ هـمـوـ
 سـلـاـقـیـ یـهـ کـانـ .
 بـولـکـارـیـ کـهـ زـینـجـیـلـیـ پـنـ گـورـاوـهـ بـهـ رـیـزـهـ نـوـسـیـنـیـ نـایـنـیـ لـهـ کـوـنـهـ
 زـمـاـنـهـ کـانـهـ .
 ۶ - یـونـانـیـ کـوـنـتـرـینـ زـمـاـنـیـ زـینـدـوـ تـهـ وـرـوـپـیـ ۸ـ۴ـ۵ـهـ پـ - زـ -
 گـرـیـکـ وـ فـهـلـسـهـ فـهـیـ یـونـانـیـ کـوـنـ - نـوـیـ کـرـاوـهـهـوـهـ ، بـهـ تـیـپـیـ یـونـانـیـ
 نـوـسـرـاوـهـ کـهـ بـهـ تـیـپـیـ یـونـانـیـ بـهـ نـاـوـبـاـنـگـهـ .

خـوـرـهـهـلـاـتـیـ یـهـ کـانـ - خـاوـهـرـیـ -

زـینـدـوـ تـیـرـانـیـ دـوـبـهـشـهـ :
 هـیـنـدـیـ وـ تـیـرـانـیـ وـ تـهـرـمـهـنـیـ زـمـاـنـیـکـیـ نـارـیـ یـهـ ، کـوـنـتـرـینـ زـمـاـنـهـ کـهـدـهـقـیـ
 زـینـجـیـلـیـ پـنـ گـورـاوـهـ ، زـمـاـنـیـکـیـ کـوـنـهـ لـهـسـهـدـهـیـ سـیـیـهـمـوـ چـوـارـمـدـاـ : -
 ۱ - قـیـمـنـدـیـ کـوـنـتـرـینـ یـانـ ، سـانـسـکـرـیـتـیـ ، قـیـدـیـ / زـمـاـنـیـ نـایـنـیـ
 بـوـوـهـ ، دـیـکـهـیـدارـ ، سـرـوـودـیـ نـایـنـیـ پـنـ نـوـسـرـاوـهـ ۱۰۲۸ـ سـرـوـودـهـ .
 نـهـمـهـ زـمـاـنـیـ وـیـژـهـیـ وـ نـایـنـیـ هـیـنـدـیـ یـهـ کـانـ ، کـوـنـتـرـینـ دـهـقـیـ دـهـکـهـرـیـتـهـوـهـ بـوـ
 ۲ـ سـالـ لـهـمـهـوـبـهـرـ .

زـمـاـنـهـ هـیـنـدـیـ یـهـ نـاـوـنـجـیـهـ کـانـ / نـاـوـهـنـدـیـ یـهـ کـانـ ، لـهـ نـاـوـهـرـاـستـیـ ۵۰۰ـ زـ
 وـهـ کـوـ پـالـیـ ، پـرـاـکـرـیـتـ ، دـهـقـهـ کـانـیـ پـهـ نـجـهـ تـهـ تـرـهـ / کـلـیـلـهـ وـ دـوـمـنـهـ / پـیـنـجـ
 دـاـسـتـاـنـهـ .

تـیـمـرـوـ گـرـنـگـهـ کـهـیـانـ هـیـنـدـسـتـانـیـ یـهـ یـاـخـوـدـ تـورـدـیـ / تـورـدـوـ ، لـهـشـکـرـ
 تـهـیـانـهـوـیـ بـکـرـیـتـ بـهـ زـمـاـنـیـ مـیـرـیـ وـهـ کـوـوـ لـهـ پـاـکـسـتـانـ کـرـاوـهـ بـهـ زـمـاـنـیـ مـیـرـیـ .

زمانی قهوج : زمانی هیندی نوئی یه لهنهره دا ، له هیندستانه وه
هاتووه .

زمانی کوردى : سانسکریتی نوی یه به لکو ئاشنا یه تى و دوستى
له تهكدا ھېدە ، زمانی قیدى و سانسکریتی نه چىتە وە سەر زمانه کانى هیندی
كاولى ، قهوج ، جىپسى ھەمۇوى بـ قهوج دەلتىن ، له ھەنگارى و
ئىسپانىيا تا هيند ، ھەن .

۳ - ئىراني -

أ - ئيراني كۈن - ميدى - كۈنترىن زمانه ، سەدهى ٩،٨ / ٧٠٠
- ٥٠٠ پ . ز تاها خامەنشى له ناوى بىردى .
ساڭى كۈن ، ئاقىستايى ، فارسى باستان / كۈن .
ب - ناوهندى / ناونجى - پارتى / پەھلەوى و ئەشكانى ، پەھلەوى /
ساسانى و فارسى ناوهندى .
سوگدى - خوارزمى ، باكترى ، ساڭى ، ناوهندى .
ج - نوئى - فارسى نوئى - مادە كان پەنایان بىردىزە بەر زمانى ئىلامى
لەو زمانه ميدى يە كۈنە ، تەنبا وشەي تىكىرە / دەجلە واتە خىترا لە
ئىرەوە هاتووه ، باپلى و تۈويە ئىيدى كلاڭ و بۇتە دېجىلە .
دووەم وشەي ميدى سېھى / سەگ ، ئەم دوو وشەي ، پاشماوهى
زمانى ميدى كۈن ، كەبۇمان بەچى ماوه .
ئىنمە لەرروى زمانه وە ناچىنە وە سەرمىدى بەلکو لە رەروى جوگرافى و
ناوچەوە نەچىنە وە سەریان ، پايتەختى ماد ، تەكبازان ، شوئىنى كۆپۈنە وە يە
بەزمانى مادى .

سماگی - سکویت Skyth

سده‌ی حهوت - ۷ - پ - ف ، خنبله کی بون ، بریتی بون لـه
صرمه‌ت و نلان ، لـه رووی زمانه‌وه به لگه‌یان هـجـی نـهـهـیـشـتوـوه ، نـهـنـیـاـ
ناویستایو و فارسی باستان هـیـه کـهـبـکـرـیـتـ بهـبـنـکـهـ بـوـ لـئـ کـوـلـینـهـوه .

ناویسته‌ایی : به‌زمانه دلاین که ناویستای پـنـ نـوـصـرـاـوهـ ،

زمانی نـایـنـیـ زـهـرـدـهـشـتـیـیـهـ ، دـهـقـهـکـانـیـ بـهـکـاتـاـ نـاسـرـاـوهـ ، کـوـنـتـرـیـنـ دـهـقـیـ
ناویستا ۱۷ سـرـوـودـیـ نـایـنـیـیـهـ /ـ کـانـاـ ، زـهـرـدـهـشـتـ خـذـیـ وـتـوـوـیـهـتـیـ ۴۰ـلـبـهـستـهـ
چـونـکـهـ هـهـلـبـهـستـ بـوـ لـهـبـهـرـکـرـدـ نـاسـانـهـ .

یـهـسـنـاـ - نـزـاـوـنـوـیـزـهـ /ـ قـیـسـپـهـرـدـ .

قدیقدات :

یـامـایـ دـرـیـ دـبـوـ شـهـیـتـانـ /ـ دـیـوـ ، بـوـوـ لـهـ نـایـنـیـ زـهـرـدـهـشـتـیـداـ .

یـهـشـتـ :

خـورـدـهـ نـاوـیـسـتـایـهـ /ـ سـتـایـشـ وـ نـوـیـزوـ بـهـسـتـهـ کـانـیـهـتـیـ نـاوـیـسـتـاـ لـهـ روـوـیـ
ناـوـهـرـوـکـهـوـ ، بـرـیـتـیـیـهـ لـهـیـشـتـ ، یـهـسـتـاـ قـدـیـقـدـاتـ /ـ وـهـنـدـیدـاتـ .

زـهـرـتـوـشـقـرـهـ /ـ زـیـرـوـشـتـرـ ، خـیـزـاـنـهـکـهـیـ سـپـتـامـاـسـیـیـهـ ، زـمـانـهـگـهـیـ باـکـوـرـیـ
پـانـیـیـهـ ، لـهـ نـهـزـرـبـاـیـجـانـ لـهـ دـایـیـکـ بـوـوـهـ ، لـهـ ۲۱ نـهـسـکـ هـهـزـارـ سـوـوـرهـتـ
بـوـوـهـ ، $\frac{1}{2}$ دـهـسـتـ کـهـوـتـوـوـهـ .

گـایـگـهـرـوـکـونـ /ـ Geiger ~ Kuhn

بـلـاـوـگـهـرـهـ کـانـیـ نـاوـیـسـتـانـ نـوـسـیـنـیـ تـیـپـیـ کـیـوـنـامـهـ ، نـهـلـفـوـ بـقـیـیـهـکـهـیـ
لـهـ وـهـرـگـرـتـوـوـهـ .

زمانی تیرانی یه ناوهندی یه کان :

کورانیکی فوتی به سرداهات ، کملی زاراوهی لئی جیا بؤتهوه ناچهند
زماتینکی ویژهی قرهاته کایهوه ، گرنگترین بهشه کانی :

۱ - پارتی / پهلهوی و نهشکانی

۲ - پهلهوی / پهلهوی و ساسانی ، فارسی ناوهندی .

۳ - سوگدی / خوارزمی ، باکتری ، ساکی ناوهندی .

پارتی : له همومویان کونتره ، دوای سلوکی ، له سهدهمی

يونانی دا ۲۴۶ - ۲۲۶ پ . ذ ، یونانی ۵۰۰ سال له ناوهندی تیران دا
فهرمان رهوا بوون ، ئەلفو بئی نارامی یاوی بووه زمانی باتیرو باکووری
تیران بووه ، دهقه کانی له سهدهمی ۲۰ له تورکستانی چین دوزرايهوه / له
خونهان - خهتا - ولازیکی خوش ، له شاری تورقانی ویران له تورکستانی
چین و سوچیه قی .

دهقه کانی پارتی لئی دوزراوه تههوه ، دهگهریتهوه بو سهدهمی ۳ - ۷ ذ
له ویژهی مانی [۱] ده دویت .

له سهدهه تاوه ، فارسنه کان / تیرانی یه کان به فارسی باستانی یونانی ،
پارتی ده دوان ، بهره بهره ، فارسی باستانی و یونانی کەم بؤتهوه ، هەر
چەنده پارتی زمانی خویان بووه .

له ۲۲۶ ذ له سهدهمی ئەردەشیری پاپهك ، پارتی له ناچوو ساسانی
هانه ناوهوه ، ساسانی پهلهی چینگەی پارتی گرتەوه ، پهرسوا له
فارسی باستان دا کوراوه به

[۱] مانی - نەخشە کیشی / وینە گیشی بووه ، خاوهنی باوهريکە

ساسانی : تاناوهندی ۶۵۰ ز ، فهرمان رهوا بون ، دواپاشایان

یه زدی کوردی سی یم بونه ، به هاننی ئیسلام لە ناوچون لە نووسراوه کانی پهلهوی - کارنامه کی ئەرەخ شیری پاپه کانه ، دایکی کورده ، ساسان شوان بونه ، دەربارەی هاتنە سەر فەرمان رهوابی خۆی دەدویت . پارچە بەردئی بەقیپی پهلهویلک نووسراوه کە دەچیتەوە سەر نارامی و خویندنەوەی پهلهوی بونه .

ئوزفارپشن - راۋەی وشەکانیەتى :

لە حما - بە گۆشت ، ملکا - بەشا دەخوینتەوە .

نووسراوهی شکەند گوماپیلک ۋچار - لېك دانەوە يەك لە گومان بشکىن بەرگرى يە لە زەردەشتى ، وەلامى ئايىنى ئیسلام دەدا تەوە . نووسراوهی داستانى دىنلک - داستانى دىنى - راۋەولېك دانەوە يەك لە سەر زەردەشتى .

نووسراوهی دين كەرت - كردهوە ئايىنى ، دواي ئیسلام نووسراوه تەوە .

ساسانی :

باتىرى باشۇورى يە ، دەچیتەوە سەر فارسى باستان دواي ساسانى ، زمانى پهلهوی وە گوو زماپیلکى ئايىنى نەماوه زمانى عەرەبى باوي پەيدا كرد ، تا دوو سەددە ، بەرددەوام بون تازمانى دەرى / قۇناغىتىلىكى گواستنەوە يە لە فارسى نوئى و ناوهندىدا / پهلهویلک ، تاچەرسى مىدىنىشىنى لە سەددە ۹ - ۱۰ ئەم زمانە وە گوو زماپیلکى وىزەبى / ئەدەبى چىڭىدە

بوو ، رووده‌گی بویژو فردوسی به زمانی نوئی چیزیان به تپه هرمه و
رینوسی ، نووسیویانه ، که فارسی کلاسیکی یه ، نیستا مودیرن
نوئی یه ، که باشوری باقیمانی یه .

بلوجی ، تاجیکی ، پشتو ، فارسی نوئی یه ، نیمادانی یه ، نوئی یه کانن .
بلوجی - باکووری باقیمانی یه .

تاجیکی - له فارسی یه و نزیکه
و . ی - پهنهان و نادیار ، وی نادیاریان هه یه که له فارسی دا نی یه

پله کانی : فارسی باستان به نووسینی هیخی نووسراوه .

فارسی ناوهندی - دهوری ، فارسی نوی یا کلاسیک سده‌های ۱۱، ۱۰ از
ئینجا مودیرن / نوئی .

زمانه تاینی یه کانی پیش قیسم‌لام :

پله‌وی ساسانی ، تارامی ، لاتینی ، دوای قیسلام ، پله‌وی .
توایه وه ، تارامی کشاوه ، لاتینی شارهایه وه ، لهه رشانه زمان
زمانی عهره بی پهره سنه دوو بوبه زمانی تاینی و میری میللہ تانی
قیسلام ورده درده له زمانی ده ری یه و هاته سه رشانی فارسی ، که
ده که ریته وه بـ سالی ۱۰۰۰ ز ، فارسی نوئی ، دامه زر آندنی میریتی عوسمانی
سده‌های ۱۴ ، ۱۵ ، ز ، زمانیتیکی ویژه بی و میری تورکی هاته کایه وه
کونترین شیوه یان جه لاله دینی رومی به ریبازی مهوله وی ناسراوه ، بـ
فارسی هوزراوهی و توهه ، کوره که که تورکی و توهیه کی ، به دامه زرینه ری
زمانی تورکی داده نریت ، هلبه سنه کانی همسنه وین ، دوو دوون به شمشال

و مذکورهای کلاسیکی به وہ ، لہ گوری یادا وہ دا ، دخویتی نیتی وہ / دری بازی
مهولہ وی لہشاری کوئیه / تور کیا باوی ۴۵ یہ .

قورئان :

کوئنترین دهقی عہد بی یہ ، کوئنترین شیوهی سه شدہی شہشہدی ، فارسی
لہ ۱۰۰۰ ز . وہ

زمانی گوردی :

لہ کمل دروست بیونی میرنشینہ کانی نہ رده لانہ وہ دھست پن ده کات ،
ہم رامی لہ میرنشینی نہ رده لانے وہ ، کرمائجی باقیری لہ میرنشینی
جزیرہ بوتانہ وہ بہم لای جہزیری ، فہقی نہیران ، عہلی حہریری دھست
پن ده کات نہ رده لان پہ یوہستی سہ فہمی بیون ، سہر بہ خوی و خود فہرمانی
بووہ / نؤ تو نؤ می .

بوتان ، پایتھختہ کہیان جہزیرہ بووہ ، لہ سہر رقباری دھجلہ بـہ ،
نیستما ناوچہ بیه کی ہہ کاری یہ .

زمانیتکی ویژہ بی / نہ دہ بی ، پہیدا بیو ، لہ نہ رده لان دا ، پہریشان
نامہ ، سہ شہدی وی ، مہلا پہریشان بہ باوہری جہ عفہ ری دا ، ہہ لی دا وہ ، لہ
چاخی پہیدا بیونی باوہری ناینی یہ کان دا ، لا یہ نگری جہ عفہ ری کر دووہ .
ہی جہزیرہ - عہلی حہریری ، مہلا لای جہزیری لہ ۱۶۴۰ وہ سـہ دہی
پانزہ هم اہ ۱۴۰۰ ز ، زمانی ویژہ بی باکووری زئی و ہینلی گؤمی ورمی ،
نہ وہ ہینلہ لہ سـہ دہی ۱۶ ، ۱۷ کرمائجی باقیری لہ باشووری نہم ہینلہ وہ .

گرمی و بست

لهم ای

بنی

۱۱۰

- ۱۴۰

چهار خی بابان و دروست بوونی سلیمانی :

۱۷۸۴ زمانی ویژه‌یی نوئی هاته کایه‌وه ، که له پیشا هونه ره کانی کورد
به هورامی هۆزراوه یان داناوه ، جگه له ههورامی یه کان ئینجا هاتنه سه
شیوه‌ی سلیمانی / کرمانچی ژیروو ، وه کوو سالم ، کوردی ، مه‌حوي ،
ههروه کوو مهوله‌وه بیسارانی و ته‌حمد دیکی کۆماسی به ههورامی هۆزراوه
یان و توهه .

دوای سه‌دهی بیستهم ، ههورامی کشاوه ، تایه‌ربه‌گی چاف ۵۴ندی
جار به ههورامی و ههندی جار به شیوه‌ی سلیمانی ، نهم دوو شیوه‌یه :
ههورامی و چه‌زیری تا سه‌دهی ۱۹ ، شیوه‌ی سلیمانی تاجه‌نگی چیهانی
یه کەم باوی سه‌ندو بووبه زمانی ویژه‌یی یه‌ک‌گرتووی میللەتی کورد .
کۆنترین پهخشان ، مهولود نامه‌ی شیخ حه‌سەنی قازی به‌رزنجه‌یی به
له‌خیزانی کاک ته‌حمدەد ، یه‌ک سه‌ر بازی نه‌داوه له پهخشان و هه‌لېست
نیوه هۆزراوه / سه‌جع ، ناوه‌ندی پهخشان و هه‌لېسته .
له سالی ۱۸۶۹ دا کۆچی دوايی کردووه .

له سالی ۱۸۹۷ - ۱۹۰۲ ، رۆژنامه‌ی کوردستان ، به‌گویره‌ی پهخشان
کرمانچی با تیری یه‌که مین رۆژنامه‌ی کوردی یـــه ، نرخیتکی و امیاری و
میزروویی هه‌یه ، کوردا یه‌تی به‌هیلیتکی ته‌ریبی لەگەل بزووتنەوهی تورکدا
رۆیشتووه ، وتاری به‌تورکی تیندا یووه ، له ژماره‌ی شـــه وه به‌شیوه‌ی
چه‌زیری نووسراوه / دکتور کمال فؤاد کۆی کردۆتەوه لەچاپی داوه .

دوای ۱۹۱۸ زمانی کرمانچی ژیروو پیش کەوت ، رۆژنامه‌ی پیش
کەولن ، سه‌رده‌مى میچه‌رسون ده‌رئچوو . نهم شیوه‌یه ، یه‌کم تاسانه‌و

دووهم بەرھەمی زۆرە ، کىن بىرىکى نېوانى موڭرى و بۇقانى / كرمانچى ژوورۇ ، كرمانچى ژىزروو ، ئەلپىمايى هەردووكىيان ، بىخويىنرىت ھەردووكى شىوهى وىزەيى يە ، تا پۇلى ۳ ، ۴ ئى سەرەتايى ھەرىيەكە لەناوچەرى خىزىدا، دواى ئەوە دەقى خۇشى وىزەيى لە هەردوولا بىخويىنرىت .

بەرلوردى ھۆنراوهى سالىم و نالىي و مەحوى لەگەل وەغايدى و مىسباح ديوان / عەبدوللا بەگو حاجى قادرى كۈيى بىكەين ھەموو يان زمانى وىزەيى يە پىن وىستە ھۆنراوه بەرھەم شىوه يەك بىت ، اپىك بىدرىتە وە واقە بىكرىت . ئىستە / ئىسپەراتتو ، زمانىيەكى داتاشراوى يەك گرتۇوه دەخويىنرىت لە دانشگاو زانكۇ كاندا ، رەنگە بېيت بەزمانى كەرىدەو چىپان گەرەكار بەلام لەناو مەيلەتاندا جىنى نەبۇزە وە .

بەگورتى : زمانى وىزەبى جەزىرى سەددەمى ۱۷ - ۱۶ زمانى فوسىن لە پۇزىنامە كوردىستان وە ، دەركەوتتۇوه .

ھەۋرامى سەددەمى ۱۴ — ۱۵

شىوهى سليمانى لە سەرەتاي سەددەمى ۱۹ دواى ۱۹۱۸ وە وانەي لە سەددەمى بىستە وە ، باوي سەندۇوه .

دەستوری زمانی کوردى

[۱] Grammar - ریزمان

دەستور ، تەوهەيە كە دوواندن و ئاخاوتىن و پەيپەن و خويىندۇر و نووسىن و
رىنۋوسى زمانمان بېشىۋەيە كى راست و دروست فيئر تەكەت .

بېچىيەنە كانى زمان :

يەكىم ریزماھو دووم فەرھەنگى و شەگانه .

وانە زانیارى لىق وەرگرەن و داتاشىن - Etymology علم الاشتقاء

۲ - فەرھەنگى و شەگان :

ئەو كۆمەلە و شانەيە كەلە زمانى نووسىندا بەگارى دىنن و ئەتكىرى
بەدوو بەشەوە : -

۱ - و شەى خۆمالى ، مولكى ئەو زمانەيە .

۲ - و شەى دەرەوە كە هازۆزە ناو زمانەوە ، ھەندىنکىيان نەتاواهەنەوە
قاڭبۇ پەيىكەرى خۆرى پاراستووە ، ھەندىنکىيشى توواهەنەوە بەگران ئەبرىتەوە
سەر و شە بەنەرەتى يەكە .

وەكىو : ئەواو ، لە تەمامەوەو ھەينەتى لە سخنەتەوەو بەم جۈزە .

و شەى نەتاواهە ، ھەندىنکى پەسەندى چىھانى ھەيەو ھەندىنکىيشى شەقللىنىكى
چىتىكەيى ھەيە .

[۱] لە وتارەكانى د . كەمال فؤاد لە سوورى زمانى کوردى ڪولىجى
و ئىزە ، وەركىراوە .

وشیه بیتگانه - بیانی

نەتاواوه توواوه

بەشە کافی ریزمان :

فۇنۇلۇچى	Phonology	۱ - زانستى دەنگە كان
مۇرۇنۇلۇچى	Morphology	۲ - وشەسازى
سېيەنتاكس	Syntax	۳ - دىستەسازى
ئۇرتۇزگارافى	Orthography	۴ - رىتمووسى

دەنگە كان - نەبىن بۇ نووسىيەن و رىتمووسى لاتىنى نوى ساغ بىكىرىتەوە
نەك نەو لاتىنە كەله ئىنگلەيزى و توركىيەوە وەركىراوه .

شارەزايىيە كى باشى ئەۋىت لە دەنگە كان دا ، اھرىيەنوسى لاتىنۋىيە
نوىيە 45دا ، لە زەمانى ئايىپەتى دا پىرى ئەلىن فۇنۇتىك - phonetic -
قورسقىرىن بەشە ، بەنامىزرو دەزگا دەر ئەكەۋىت ، ژەمارەي لەرىنەوە
چۈنۈتى دەرھاتىنى ، چۈنگە فۇنۇتىك بەشىنگى كەنگى رىزمانە .

دەنگە بەچوو كىرىن شىوهى وقناو قىپ ، بەچوو كىرىن شىوهى نووسىيە
بۇ ھەموو دەنگى تىپى .

بۇ بەرآورد - ج - چ وشە نەھىيەنەوە : -

جل - چىل - جاوا - چاوا .

كەرە كە كۆمەلە وشە يە ھەبىت ئىنچا تىپى بۇ دابىرىت ھېچ نەبىن ئۇ
وشە تىپى پىشەوە ناوهندى دواوهى ھەبىت .

بۇ وىنە - ل ، ر لە سەرەتاوە نى يە .
 خ ، غ ئەقاىىن واز لە قىپىغۇزىن و خ بۇ سووك گردن ھاتووه
 چونكە دەنكىغۇزىن گرمانە بۇ شەھى زەمانى تىرى دەست ئەدات .
 س - ص - ئەقاىىن واز لەپېتىي ص بەقىنەن وەكىو : -
 سەوز ، سەد ، بەقىپىي سىنۇوسرىز .

بۇ وىنە کان - Vowels

بەشىتىكەن لە دەنگ ، كورت و درىئۈيان ھەيە بەپىي لاتىنى نوئى .
 ۱ - كورت - چوارە وەكىو : a . ئەو ، u . كورد ، l . كرد ،
 ى . كىرفان .
 ۲ - درىئۈ - پەنېچن وەكىو : 'a - 'u - 'o - 'o - 'u - 'i .
 بۇ وىنە : aw - ۋو - 'aw - ئاوا

كور - Kur كۈر
 مۇن - من - M°un
 گىرفاڭ - girf'an - كىرفان وەكىو ۋىزىرە لەھەرەبىدا ئى -
 يائى نادىyar ، ۋ - واوى نادىyar لە شىۋەسى كىرمانچى ۋىرلۇودا لە سلىيمانى
 بەكار دەھىنەرىت .

وو ئەبىن چار بىكىرىت و نېشاھەبەك بۇ سەر يەكىنلىكىان داپىزىت .

دو - du' ، دوو - dō'

شىئىر - S'e'r ، شىئىر - S'e'r-

بۇ (o و e) بەكارى نامەتىن و پىۋىستەمان پىي نى يە بىلەكىو بۇ
 زەمانە جىيەھافى بەكارە .

گورد - Kord ، gird - گرد

Nirh فرخ ، نیمه له بازی ، ۱° به کار نه هینین له کور دی دانه بی
وابق u ، ۱° وه کو - گورد ، کرد ، له باقی (۵) ، u به کار بیت .

هه مو و بزوئیتیکی سه ره تایی نه بی هه مزهی له کهل بیت وه کو : ناو -
اَw ، چونکه هه مزه تیپی قورگی يه .

ههندی بزوئن هه يه u ، کوئی ، زوئی ، له با دینی - بزوئانی و ههورامی و
کرم اشانی دا هه يه .

ه - خوئن - خون ، کوئر - کوز ، له نیوانی ک ، و بزوئیتیکی
سروک هه يه kwen ، ku ، وئی ، ه يه ک ده نگ نی يه له نه لمانی دا
هه يه وه کو : شاری کولون Kolu يه ک ده نگه به لام له کور دی دا زور
خومالی يه Gwen ، Kwen وو - نه بی و ، بنووسرتیت و نه بی
له ه لهوئ له نووسین خوئن - خوئن ، جیا بکر نه وه .

چووه Guwa ، نه کینا نه بی بیه بنووسرتیت .

ا' کیرفان ، کیرا ، ی دریز بیه بنووسرتیت وه کو :

پر ، چهر ، شر

ا - ی کورت ، a - ی دریز .

نیپه کان ، که جیا کراوه هه وه ، هه موی له روی ده رهاتنی له قورگ و
که رو جوزی ده رهینی و هاتنه ده ره وهی له زمازو ناوده هه وه يه .

نیوه بزوئن - ی و - Vowel - Semی - و - Vowel - a نیوانی کانی

بزوئن و نه بزوئن دا نه وه ستی ، بزوئن و نیوه بزوئن بتمانهی ده رهینه کانی
ده نگه و بزوئنه وهی نه ندامی له شه و نه وانهی له پیشه وه یا له سه ره تاوه دین

Wazy واژی ، یاری ، به لام نیوه بزوئن وه کو نه بزوئن وايه ، وه کیه ک

به کار نهادنیست ، له سه رهناوه نه بزوین به کران دیت .
وشهی که رت کراو - سه رهناکانیان - نه بزوین - یا نیوه بزوینه .
RastaWho Ha/W'ای - ویر - Rastawho - داس - ته - Ras/tawho - خو -

نهندی جار دوو دهندگی - Diphthong - واشه دوو بزوین ، یا
بزوین و نیوه بزوین دیت ، نه دوو دهندگی یه .

فونیم Phonem - له به راوردی شیر - شیر ، بیرین ، بیرین Biri'n - Sir' - Ser' ، Biri'n
و لاندا وه کو - شیر ، شیر ، له دوو و شهیه دا e آ نه ماذه فونیمن ، نه ده شیوه یه نیشانه دهندگیکه و نه ده قیچه جیما که ره وه یه .

نه بزوین - Consonant

۱ - قیچه کانی لیو - Bilabial - بیلابیال - دوو لیو به کار دیت .
وه کو ب - پ - b - p ، دهندگی نه یه وه ک d.g - دهندگی که کی کپه - t.k ، نه ماذه کپن .

۲ - قیچه کانی دان - Dental - دینتال - دان قیدا به شدارو د - d - T -

۳ - قیچه کانی قورگ - Gutlural - گوتورال :
گ - G - قورگ به شداره ، ق - G - قورگ ذورتر به شداره ک - k - کپه
۴ - قیچه کانی لیوو دان - لا فیودنیتال : - وه کو ف - V - لیوو دانه
و لا بیاله ، نه نه لیوو ، ی - palatal - ی - W - پالاتال - مهلاش وو
به شداره ، ناوه راستی زمان .

Semivouel **ی** ، ونیوه بزوئنهن - w' y

۹ - تیپ کافی لوت Nasal - ن دریز وہ کو : -

زهنه - وله - زهنه نگوله ، n^N ، ایوت به شداره اه ، نگ ، ن عنگ
وه کو : هه نگ ، ها نگ ، ده نگ جاری دهست کاری نهمه ناکریت ، به
فونیم وه زمیریت نگ $1-4$ شیوه هی سلیمانی و له هه لبستی حاجی قادری
کویی دا :

بگهن بھبھی دھن

جوشی بده و کوو هه

۱ - تیپه خشنه یه گان - سپرانت Spirant ، کپو ده نگه کانی له دروست بروون دا جوزره خشنه یه کی آیدایه ، له یه ک داده ، وه گو : S - س V - ڦ ، F - ڻ ، S - ش ، ه - h ، ه - هـ ، ح - Z ، ز - ڙ ، g - غ ، هـ - خ له بوتاني دا W ی ئيمه به V به کار دينت .

• h بی ه زلین : Glota . پیش بتنه اندی به قورگ ۴۴۸

دوباره سیرانه، واته تیپی هر دووکیا زه.

۷ - تیپی مهلاشوو زمانه . Affricat نهفریکات ، زورتر بتمانه‌ای
مهلاشووه ، زمان نهبدات له مهلاشوو وه کوو :

C. J. C.

۸ - تیپی شل و رهوان : Liquide لیک دیری لهشل یهوه هاتووه ،

شلی و رهوانی تقدیم آیده و ه کو :

بـا . لـ ، اـلـ ، اـرـ ، اـرـ ،

٩ — تیپه عەرەبى يە كان له كوردى دا بەم شىوه يە ئەنۇوسرىت :

ذ . ص . ض . ط . ظ . ث . ع . ۰ . همزة

ء . ئ . ت . ز . ت . د . س . د

وە كو : ذكى . Salih ، لذىذ Ladid ، صالح . daki ، أرض .
Ali ، طاهر . Tabit ، ظاهر . Zahir ، ثابت . Tahir ، على ard
مأمون . Mamun ، ما Ma .

مېڭىزىنى نۇوسىنى ئەم لازىمى يە سـ4ـ سـالـ ئـەـبـقـىـتـ ، ٥٩٥ تـيـپـهـىـ بـۆـ
دەـنـگـىـ بـۆـ دـوـ دـەـنـگـىـ نـىـ يـەـ وـەـ كـوـ Chـ بـۆـ جـ shـ بـۆـ شـ .
دوـ جـۆـرـ رـېـنـوـوـسـ ٤٥ـ يـەـ :

١ - ترانس ڪـرـپـشـنـ : Trans cription : بـەـتـەـواـوىـ زـارـاـوـهـ كـهـىـ
ئـەـنـوـسـىـتـ وـەـ كـوـ دـيـنـدـهـرـىـ وـ دـەـرـنـەـ بـرـيـتـ وـ چـۈـنـ ئـەـيـلـيـيـتـ .

٢ - ترانس ليـتـراـسيـونـ : Trans Literation : شـيـوهـ نـوـوسـ شـيـوهـ
كـهـىـ وـ فـورـمـىـ وـەـ كـوـ خـۆـىـ دـەـنـوـسـىـتـ وـەـ كـوـ سـجـادـىـ عـلـامـالـدـينـ ، بـەـ
شـيـوهـىـ يـەـكـەـمـ . Misbah udiwan Sajjadi Alaud - din مـصـبـاحـ الـدـيـوانـ
وـەـ كـوـ تـيـپـىـ خـۆـرىـ — الـخـروفـ الشـعـسـيـةـ ، لـهـ عـەـرـەـبـىـ دـاـ ، الـ ئـەـپـەـرـيـتـ
ەـرـوـهـەـ تـيـپـىـ مـانـگـىـ — الـقـمـرـيـةـ ، ھـەـلـ — ئـەـلـ دـەـرـنـەـخـاتـ عـبـدـوـ سـلـامـ
ئـەـوـاـوىـ چـۈـنـ ئـەـلـيـيـتـ ، زـارـاـوـهـ كـهـىـ وـاـ ئـەـيـ نـوـوسـىـنـهـوـ ، لـەـ تـيـپـىـ
شـەـمـسـىـ دـاـ وـەـسـتـانـ وـەـلـ قـەـمـەـرـىـ دـاـ ، ئـەـلـ دـەـرـدـەـ كـەـوـىـتـ وـەـ كـوـ :
كتـابـاـ . Sam - ma ، kitaban شـەـمـەـ ، ئـىـيـهـ Niya ، چـىـيـسـ ،

"azno" نهزو - Ciya

بُو وِنْه : -

کانیا-کی روونی بهر تریفه‌ی مانکه ش-هو
ل-ه بنيا بل-ه درزی مسرواری زین و چهو

...●●...

جوانتره لهلای من له دهريای بق-س-نور
شهپولی باهه-هه در تیشكی خودر شلپ و هوور

...●●...

Kaniyaki runi bar Tirifay manga saw
Labinya bilarze mirwarie (y) Zihu Caw

→—————

Jwantira la lay min la daryay besinur
Sapoli batabar tiski hor Silpu hur

برگه - Syllable

موزرفیم - morphem

قدرسایی - ذبره - accent - intonation

وشهیده ک ، کهرت زه کریت ، شوینی و هستانی ، برگه-ه که زه و برگه-ه هش
لیکدانه‌وهی وانا-ی و را-وهی هه-هه له رووی دیزمانه‌وه ، بهو برگانه-ه آین
موزرفیم وه کوو :

داکرتن - دا / کر / ان ، دا - پیش-گره ، کر - ره-گه ، ان نیشانه‌ی
چاوکه . پاش-گره . کر-نه-وه - کر / ان / وه - کر - ره-گه ، ان - نیشانه‌ی
چاوکه ، وه - پاش-گره و وانا-ی کوز-یوه .

هه-ریه-ه کی لهم بر-کازه ، موزرفیم ، بهلام هه-مو و بر-گه-ه ک موزرفیم -

فی یه - چونکه مژرفیم لەررووی ریزماھەوە ، اینکدانەوە را قەی ھەیه .
برگ کانی و شەی ناسمان - ناس / مان ، مژرفیم نەین - چونکە
برگ کانی و اتایی نی یه .

ھەموو مژرفیمیك بىر كە يە ، بەلام ھەم وو بىرگ بىرگ مژرفیم نوييە اھەوشەی
لېنک دراو - Composita و شەی ساكاردا بەپىشى بىر كە جوى ئاكىرىنەوە ،
و شەی ساكار ھەيە لە بىرگ بىرگ زۇرتە .

ئەكسىيەت : فەلەپەرە

قورسايى و شە لە كواستىنەوەي قورسايى اھسەر و شەو راڭىزىر كردىز و
گرتىنى ، لەكانى خويىندىنەوەدا ، وازاڭىزى ئەكۈرىت ، نەو گرتىنە ئەبىت
ھەلەي تىندا پەيدا ئەبىت وەكى :

كشتى - *stí stí* ° ، بەرئۇھەرلىكى كشتى ، كشتى هات ، يەكەم قورسايى
لەسەرلى و ئەھۋى تر لە سەرەتاوه .

هاتن - چاڭك ، هاتن - ئىنەن ، كەسى سىيەھى كۆيە لەزماھە
كانى ئەورۇپى دا ھەيە .

لەھەوە ، لەھە وە - ھەماھە ، ھەماھە ، ھەر يەكە واتايىھە كى ھەيە .
لە پىقاوى ئازادى نېشتمانى دا - نېشتمانى دوو واتايى ھەيە و شەي
نېشتمان - خاڭ ، ئى بۇ خىستەنە سەرەتاتووه ، راناوه . برايمەقى -
الاخوة ، برايمەقى أخىيە .

ریزماھان - دەستتۈر ، قواعد ، دېزمان - احترامان ، ئەمەنە بەلاتقىنى
و بەرئەمۇسى كوردى . چىاناڭرىنەوە ، ئەنها بەقورسايى يەكە ئەزماھان ،
ئەمەنە ئەكسىيەت ، بېۋىستە بىزماھان بۇ خويىندىنەوەي زماھىتك ، نېشاھە كەشى
ئەمەنە / لەسەر ئەو چېڭكە بېي كەلەسەرلى ئەھەستىن .

رِسْتَه

دھربریئنی مہبہ سست - نیازہ بھوتن یا بھ نو وسین اہ کری بھ :

- ۱ - بھپئی فاوہ رُوک - پرسیاری ، خہبھری ، سہر ضور مان ، فہرمانی
- ۲ - بھپئی چؤنیہ تی دروست بوونی -
- ۳ - ساکار - نازاد کتیب اہ خوینتی
- ب - فرأوان - نازاد بھخیرایی دوالا پھرہی کتیبہ کھی خویندہ وہ
- ج - لینک دراؤ - نازاد کتیبہ کھی خویندہ وہ رویشت .

اہبی شارستہ ہی تیدا بیتم بھلای کھم وہ .

رسانه دو و پنجم:

۱ - لارسته - هر چهارم دیز بکریت ، آیک دراو دروست ناکات
وه کوو : بهره و شار که و تینه دئ

که هانی بو لام کتیبه کوت زده می
وسته یه کهم بتمهانه یه دووهه وانا لارسته + شارسته یه ک

۲ - شارسته - رووناک هات و دهستی کرد به خویندزه وه .
رووناک هازه ژووره وه وی - دوو گوزاره و یه ک نیهادی هه یه
رووناک هات و پیمود - دوو نیماد ، دوو گوزاره یه .

Subject - زیاد

Predicate - کوڑاڑہ

روز باش، تافه رین، خوات له که ل، ته مازه وسته ن، هه به سته کیا نه هه ب.
با له ناسه مانی نالوزو لیلی پایزدا په له هه ورہ کانی کلیز نه کرد وه
نه هه وسته به کی فراوانه.

خمه‌ریکی کلیپر کردنه و میان بوو .

ئەفتۇنىشىن - Intonation

ئەمە لە دوو زاراوهدا رwoo نەدات وەکو : - Epenthese

بەقىر ، لە زاراوه يەكى تىدا ئەلىن : بەرف بەگۈرىنى ئۆم تۈپەنەنەللىن

ئېپېتىس - زىخ - خىز .

زاراوه كانى رىزمان - مەصطەحات

پرو - لەكەل - پروناؤن - لەكەل ناو

ئەنتى - دۇر ، ناو ، ئاوه ئاناو ، جىئىناو ، كىردار ، ئاول كىردار

پەيوەندى ، تىپ - حرف ، پېت - Particle - پارتىيكل - ئەوهى

كە كۈرائى بەسىرا نايەت - بانگ كىردىن Vocative ' pre - position

Negation .

زىمارە - Nemeral

كىردار - Verb

پەيوەندى - عطف - Adjective

جىئىناو - prnoun - بىرى ناو

ئامىرى پەزاردو ماوار - Interjection

بارى تىركىيەن بىشىت - Conjunction

ناؤ : Nomen - ناوى تايىەتى وەکو ئازاد

- ناوى كىشتى وەکو : ئازادى Sulostantive

ناؤ : بەشىوهى كىشتى دوو بەشە :

1 - مات-ەرى - مادى - Concretum وەکو :

داس ، كلىيل - ئەمانە ئامىرىن ، ناوى بەرجەستەن .

۴ - واتایی - *Abstractum* معنای و کوو : ته باشیر هروهها به گویزه ورگیراو ، ورنگیراو - جامد و مشتق نهم داباشر کردنهشی ۹۵ یه .

وشه : وشه ساکارو لیلک دراو ۵۴ یه لاهکل خیزانی وشهدا .
هروهها له تیپینی وشهدا ، ته مانه ته بینین : -
دهنگ ، برکه ، وشهی ساکار ، وشهی لیلک دراو ، خیزانی وشه ،
فونیم ، مورفیم ، ناوکی وشه ، ریشه .
بُز وینه : زانین ، ناوکی وشهو خیزانی وشه کانی :
زانما ، زانست ، زانستگه ، زانیار ، زانیاری ، نه زان ، لوزان ،
ته مانه همووی خیزانی وشه کهن .

زانین - بناغه یه ، تهوانی تر خیزانه که یه تی ، لهزانین و نه زانم زانیمان
له هموویان دا ، زان دووباره ته بینته وه ، ته ناووکه ، هروهها ره گی
کرداریشه .

کردن ، کردم ، ته کهم - ناووک ته نه که ، کرد ، ریشه که بینی
کوشتن - ته کوژم ، ش ، کوزرا به ژ ، لک نه کوزراوه ، ته ناووکه .
ناووک ناکوزردیت و کو خوی ته بینته وه لاهه و وشه کان دا .

ناووک له ره گکو ریشه وردتره .
وشه که ورد کرایه وه ، ته بین بره برکه مورفیم ، وردتری ~~به~~ ته وه
نه بین به ده نگه کان .

له ورد کردن وه دا ته گه بینه شوینی ایه تیه یا زورتر - که تیه ورد
نابینته وه ، ته ناووکه و ره گکی کرداریشه و کو :
زان هوندی چار لاهه کی له کی لاهه کانی را بورد وو یا رانه بورد وو

دیک نه گرنده وه .

وشهی خشایه تیا بهفارسی باستقان - شاه ، گوردانی بهسرا هاتوو،

بووه بهشا ، تیپی - ش - ماوهنه وه .

که ردا ، کاردا (سومه ری) ، که رتا ، کارنا ، کار دوخ - یونانی يه
له نووسینی نه کزینه فوندا ، گوردان شا / نه رده شیری پاپه کان کرد - له
عه ره بی دا ، له همه مو و بیان دا تیپی ک - د - د - نه میننه وه ، نه چنده وه سهر
بن و بن او ای و شه که ، نه مه يه ناو و کی و شه ، لهم رو و و وه را زه مان نه کات و
په یکی رینکه نیشان ده ره .

به زوری نه بزوین ناکورریت وه کوو نیسکی هه ردوم و آیه نه مینیت ،
به لام بزوین گوررانی به سه ردا دیت ، بر بر هی نه و و شه يه که به رگری
نه کات ، ناو کی و شه که يه .

هاتن ، وتن - نه بی ، نه لئیم ، نه مه خیز آن کانی به ته اوی نه گورریت
نه مه جیاوازه .

وهره - بیم ، ل - نه ئینه کلیزی دا - good ' betler - best
هه رو ها - most , much

بەشە کانی وتن :

۱ - ناو Noun

۲ - جیئناو - برى ناو - pronoun

۳ - ئاوه لئناو - Adjective

۴ - کردار Verb

۵ - تاومل کزدار - adverb

۶ - په یوهندی - Conjunction

- ۷ - بازگ - نداء - Interjection
 ۸ - نهف - نا - Negation
 ۹ - بتو گزور رانو و نواواز - Modulation
 ۱۰ - دووپات - Reduplication - وه کو : کچ و مچ
 ۱۱ - بچووک کردن وه - Dimunitive
 ۱۲ - وه نگه و احتمال - Concessive
 ۱۳ - مدرج - Coudition
 ۱۴ - که یا زدن - Relative
 ۱۵ - نیشان کردن - Demonstrative
 ۱۶ - وه لام - جگه (اصنایع) و پارتیکل - partical
 نه و به شه و تنه هی که گزور رانی به سه ردا نایه ت وه کو تو پیشی په یوه نه دی
 . - Letter -
- ۱ - نساو - دوو به شه : -
 مادی - Concretum
 معنی هی - واژایی - Abstractum
 دابه ش کرد نیکی تری همیشه ، وه رگیر او ، وه رنگ کیر او : - آخود ناوی
 کومه ل / گشتی و تایبده تی .
 ناوی ره گهز - جنس - وه کو : مرغ ف ، ژن ، کور ، مهل ، کوزن
 پور ، نهمه ناوی کومه ل و گشتی یه که ره گهزی لئی جوئی نه گرینه وه .
 ناوی تایبده تی - ناوی کمس و همندیک ناوی کات و شوین وه کو : -
 بیانی ، هم و رامان ، نه ما نه ناوی تایبده تین .
 ئامپر - آلة - چه کوش ، داس ، تهور

کوازه : ناو زه کریت به چهند به شیگه وه :

۱ - ناوی کو محل - اسم جمع - ناوی کشتی یه وه کوو : هزار ،

له شکر ، مروف .

۲ - ناوی تایپه تی - اسم خاص - علم - نه ریمان - شامه وار

۳ - ناوی شوین - اسم مکان - باخچه ، زانستگه ، چیا ، ولات ،

سلیمانی .

۴ - ناوی ره گهز - اسم جنس - زن ، پیاو ، محل ، رو و بار ، چیا

ناوی شوین ، کشتی یه ، رو و باری سیروان ناوی تایپه تی یه مروف - ناوی
کشتی یه - که بو به زن ، پیاو ، نه بن به ناوی ره گهز .

که و - ناوی کشتی یه ، نیزه که و یا ما که و ، ناوی ره گهز .

به یانی ، نیوه رف - به یانیان ، ناوی کافن .

جیمناو : راناو - بری ناو - pronoun

راناو - دوو به شه - جیا ، لکاو

جیا ، که س ، تاک ، کو ، که سی یه که م ، دو و م ، سقیم ، من ،

تو ، زه و personal

لکاو - نه لکی به ناو و وه ، هه رو و ها نه لکنی به کردار و وه تی په در بـا
تی نه په در وه کوو : نو و ستم ، نو و ستیت ، نو و ستین ، نو و ستن
بو تی نه په در .

کوشتم ، کوشنت ، کوشتی بو تی په در

لکاو - بو هه بـی ، تمـلـک possessive به کار دینـت وـه کـوـو : مـان ، تـان

یـان ، مـ، نـ، یـ، کـورـم

ههروهها لکاو بذ خودی - Reflexive - خوی ، خوم ، خزمان .
 کورم - م - تملکه ، من کورم - لیترهدا نهی به - is - کرداری
 یارمهت دهره - هه کوره - ه - is - له فارسیدا : است ههروههاشدن
 - بون - کرداری یارمهتی دهن ، ههروهها هه پیاوه - کرداری یارمهت
 دهره کهی بوزه - نیفلیتف - بون ، هه بم ، بوم ، بوبم ، ههی ، بوبه ،
 بوبه ، بوبو ، چون ، هه چم ، چوم ، چوبوم ، چووه .
 نووستن ، هه نووم ، نووستنم ، نووستبوم .
 لهم ورد کردندهیه - ههندیکی تهواو نییه ههی اهدقی کزن دایی
 بکه رین - بود - وجود ، نابود ، عدم ، نابوت لمهوه هاتووه
 هیمه دلسوژ زانین - تما - راناهه - نین - are .
 نهانه بهردن - ن ، نیشانهی کزیه .
 کتیپهان - خواردمان - مان له یه که مدا له که مان ، دوووم چیاوازه
 ولاتی مهه - is ۰ - کرداری یارمهتی دهره - فعل مساعد -

نهاد و گوزاره -

المسند والمسند اليه

المسند - يشمل الفعل والخبر وما صله خبر
 المسند اليه - يشمل المبتدأ وما صله متقدماً أو الفاعل أو نائب
 Birds fly - بهشی یه که م - بکه - الفاعل -
 ۱ - نموونهی یه که م ۱ - بهشی یه که م - بکه - الفاعل -
 Ali Came 'Fish Swim - بهشی دوووم کردار - الفعل -
 ۲ - نموونهی دوووم - پتر بونی وشه یاههندی وشه بذ تهواو کردنی
 وانای رسنه که - Birds fly in the air - رسنه که

۳ - نموونه‌ی سی‌یم - هر کار بیت :

We drink milk

نیمه شیر هخزینه‌وه -

التكمله الفعل الفاعل

۴ - نموونه‌ی چوارم - هواوکه‌ر اهدوواوه یا له پیشه‌وه

نیمه شیر هخزینه‌وه همرو دوزیک

We drink milk every day .

همرو دوزیک نیمه شیر هخزینه‌وه

Every day we drink milk

ناوه‌لناو :

کوری نازا ، کورانی نازا - کوئی دا که ینه‌وه ، کوره نازا که ، ناسراوه

Absolute کوریکی نازا - یه کی - پیاو - پیاو که ناسراوه - مطلق -

له پله کان دا - زیره ک ، زیره کتر ، زیره کترین ، یه که له به راورددا

تر - ترین - باز ناوه‌لناو ، ذهرف وہ کو :

زوو ، زووت ، زووترين

پله کانی ناوه‌لناو : -

1 - Positive - چاک

2 - Comparative - چاکتر

3 - Superlative - چاکترین

جوری ناوه‌لناوی و مگیراو :

1 - په سهندی بکه‌ری - الصفة الفاعلية

- نووسه، بینه، خوینه، نمودانشراوه.

٢ - پهندندي کراو - الصفة المفهولية - بینراو ، نووسراو

۳ - پهندندی نهادی - هورامی ، شار بازیزی ، پشدۀ روی ،
که لاشی هورامی .

۴ - پهنه زدی حال - وہ کڑو : دم بہ پی کہنیں ، دھمت بہ کہاں
کول بہ دم ، چاو بہ کریان .

N. agentis نومن ئەگىنچىس - ئەمە وەكىو : بىنَا ، زانَا ، دانَا ،
جىاوازى لەزىۋاڭى بىنَاو بىنەر ، ئەمە جىاوازى يەكى پەسى-ئىندى بىكىرە
(الصفة الفاعلية) . وە نومن ئەگىنچىس ھى ھەمېشەيىي يە - ئەمە وەي
پىتشوو وەكىو : -

خواهش ، بینهار ، بینهار کانی یه .

- دا - Postposition ، پوزیشن - Preposition ، پوسٹ پوزیشن . dawa ، داوه - da

په یوه ستین .
ناوی ژماره - یهک ، ناوی ژمیرداو - دهسته ، سهده ، ههزاره ،
تاقاانه ، حهوته ، چله ، مانگاهه ، سالانه ، ههفتانه ، له ههندی شوین دا
- په سهندی یه - صفحه یه و لههندی شوین - زهره بُو کات ېه کارنه ههندی غریت
مانگانه کمه ، نامه :

۵۴- کار دینا - نور دینا - ریز - قریب وہ کو :
 ۵۵- یہ کم ، یہ کھین ، چوار یہ ک - کہڑا ، یہ کریک - دابہش تو زیبی

Conjunction پہلوہندی - ربط

نامیری په یوه زدی یه ؛ - و - به لام ، چونکه ، نیتر ، چ ، ش - منیش
تا ، که ، یا ، هر چه زده ، نه که در چ ، همدیسان - لکل نه و هشدا ،
دهست خوش ، استحسان .

باانگ کردن - *Interjection* - زدایه - خوژکه ، نافه‌رین ، نه‌فرین ، نکا ، پارانه‌وه ، توخوا ، سوئندو سه‌وگدن به‌خوا ، سه‌رسورمان-نای ، ته‌وبیخ ، دهد ، سنه‌گان ، ناخ و په‌زاره ، داخه‌کدم به‌داخه‌وه ، ناگاداری ، زینهار ، خه‌بردار .
رهنگه و احتمالی قیدایه ؟ بـهـلـکـو ، بـهـشـکـو ، رـهـنـگـهـ ، *Concessive*

رجی فی نه چیت ، آهو آنہ یہ
مدرج - *Condition* - نہ کر ، را ، هوا ، کر ، کے - زهرفہ ، کے
چووم رویشتبوو .

ن'هی و ن'هی - Negation - ن'ه ، را بوردوو ، نا ، بۇ ئایندەوران بوردوو
ن'ه پرگىن ، هېچ ، بۇ ن'ه في
ن'ه كەيى ، ن'هى ، م'كە - داخوازى يە

نہذاسر او Indifinite - مجهمات -
 هندی ، کہمی ، برجی ، توزی ، کھلی ، کمسن ، هاموو
 کشت ، فلاں ، فمسار .

وَلَام - بِهْلَى ، نَا ، بَا ، هَاتِم ، نَهْرَى ، نَهْخِيْر ، وَأَيْه .

پرسیار : کت ، کوو ، نه ری ، چه زند ، چون .

گهیهک چوون : تشبیه - وہ کو، چون، بہ فراوان چون
سہیل - وانا، ناسا.

ظرف : ناوی کات و شوین (زمان و مکان)

گوازار - ناوی شوین - اسم مکان ، روز - اسم زمان - ناوی کات
بندار (ناوی شوین) ظرف مکان ، زوو ، به روز ، به شو ظرف زمان
به سه ساعتی - زهرفی کاتی یه .

سربه زیر - زهرفی شوینه

خیز - زهرفه ، به خیزایی - حاله - په سهندی بُو حائل .
پاش - پیش . بُو کات و شوینه . پاش یا پیش دهر کا که .
پیش نیوه روز - ناوی کازه ، آه پیش نیوه روز - ظرفی زهمانه .
به پنوه - به - پری پوزیشن - پن - ناوه ،
وہ پوس پوزیشن - همودی نہی بے حائل .

اطافه : کتیبی من - تملک ، روزی شهه - به یان ، کوری
نازا - صفحه یه .

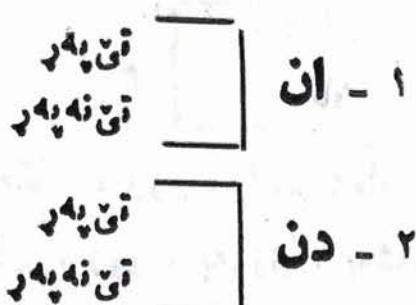
کویزی هورامان (کویز) ناوه ، ی - اظافه یه / نخصص ، هورامان
ناوی شوینه .

شه قامی مهوله وی - به یان و ناسینه
بالای عرععر (بو لهیک چوون) تشییه به کار دیت .

چالی قول

چال - ناوه ، ی - اضافه یه ، بُو ناوآناو یا صفحه
قول - ناوه لناوه .

گردار : Verbum گرنکترین بهشی پیزمانه (چاوه)
جوره کانی : infinitive

رژان ، رژاندن - **Causative passive - Acative**

تئي پهه
تئي نه پهه | { | ۳ - کان : وه کو زانین
۴ - تن : وه کو که وتن |
|-----------------------|---|--|

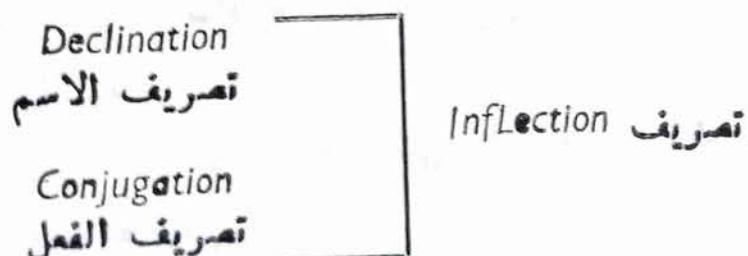
هندیک چاوگو کردار ، تئي پهه ، که کرا به تئي نه پهه نه بی به پاسیف
 تئي نه پهه ، که کرایه وه به تئي پهه نه بی به کوشیتف (کوشتن) چاوگه ،
 تئي پهه ، کوشران چاوگه ، تئي نه پهه .
Transitive به ت - ن یه که میان

دوووم به (ا ، ن) **passive** کوشرام ، له بنهجینهدا آه چاوگی
 تئي پهه وه ورگیراوه .

مردن - تئي نه پهه **intransitive** پژمین ، کوزکین

مرآندن - تئي پهه **Causative** بیمین ، نووسین ، زانین

ورد گردنه وه :

زانین ، زه زانم ، زانیم ، زانیمه ، زه مزانی ، زانیهوم ، بزانم -

- احتمالی یه

بزم زانیما یه - رووی زه داوه - بزانه ، مه زانه ، نه زانی ،

زانیم ، زانراوه ، زانا ، بزان ، زانست - زانیاری .

ور دکر دنه وهی کردار به پئی کات و کمه .

ناوی کراو - اسم مفعول - زانین - بینین

ناوی بکه ر - اسم فاعل - نووسین

ناوی کردار :

اسم فعل - Nomen Verbi چاوکه ، ناوه وه کو : که و تن ، خواردن ،

نووستن ، قی کوشان -

[تن ، ن ، بن ، دن]

ناوی چاوگ :

اسم مصدر - N - actionis - زانست ، کوشش - رهشت ،

به خشیش ، برشت ، کردار .

ناوی بکه ر :

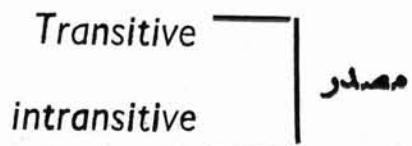
اسم فاعل - N - agentis - سینه تی بکه ری نووسه ر ، خویله ر ،

بینه ر ، به خششده ر ، بزان ، بکوژ ، بیر کوژه ر - آهه کانی یه .

ناوی کراو :

- اسم مفعول - سینه تی کراو - نووسته و - بیز او - زانراو -

نووسراو ، کوژراو ، مردوو .
 ناوی بکهربی ، همیشه‌یی و هکوو : بینا ، پرسا ، دانا ، زانا
 جیاوازی سیفه‌تی بکهرو ناوی بکهرب - نهودیه که‌سیفه‌تی بکهرب - الصفة
 الفاعلية - کاری‌یه ، و ناوی بکهرب - اسم الفاعل ، همیشه‌یی‌یه .
 ناوی کراو - ناوی چاوگ - اسم مفعول و اسم مصدر - تک‌که‌لاؤه -
 و هکوو - کوژراو .
 چاوگ - مصدر - تک‌پهرو تک‌نه‌پهرویه - لازم و متعددی -

گورینی چاوگ له تک‌نه‌پهروه بو تک‌پهرو - نه‌مه گوشه‌تیش .
 سووتان - چاوگی تک‌نه‌پهروه نه‌کری به‌سووتاندن ، چاوگی تک‌نه‌پهروه
 و ببه‌پیچه‌وانه‌ی له‌تک‌نه‌پهروه بو تک‌نه‌پهرو نه‌مه پاسیفه و هکوو کوشتن
 نه‌بن به کوژران ، که پاسیفه .

کرداری راستی و ره‌نگه - احتمالی - ۹۵یه -
 راستی - هم‌روم - حقيقة‌یه -
 احتمالی - Subjunctive - نه‌که‌ر بچوومایه ، برویشتاتایه ، به‌تیپه
 - ب - احتمالی درست نه‌بیت له‌تیسته و ناینده‌دا .
 ناوی پن‌ویستی - Necessitatis -

چاپه‌منی ، نه‌قمه‌منی ، سـوـوـهـمـهـنـی ، خوردـهـنـی فارسی ، نه‌ماـنـه
 ناوی پن‌ویستین -

پیش‌گر - Affix

پیش گر - Suffix
ناوبهند - Infix

- ۱ - اهچاوگی یا ئىيەوه ، ناوى بىكەر وەرگرتەن بەم جۈزەيە :
- (نووسىن ، بەخەھىن) ئەبىت بە (نووسەر ، بەخەسەر .
- ۲ - اهچاوگى تائىيەوه لە (نووسقان ، هاقن) ئەبىت بە (نووسقۇو ، هاتقۇو)
- ۳ - چاوگى ۱ - سووقان - خنکان - ئەبىت بە - سووقىنەر ، خنکىنەر
- ۴ - جووتىار ، يادكار ، ئامۇڭكار ، بەدكار ، نويىزكەر ، خويىنەدار
رەنجىبەر ، رەزمىجىدەر ، يارى بەر .

بۇناوى كراو - اسم مفعول

نووسىن ، دزىن ناسىن ، ، ئەبىن بە نووسراو ، دزراو ، ناسراو
سووقان - سوونىنراو
خنکان - خنکىنەرراو
بزوتن - بزوئىنراو
خەوتن - خەۋىنراو

نادىyar - مجھەول

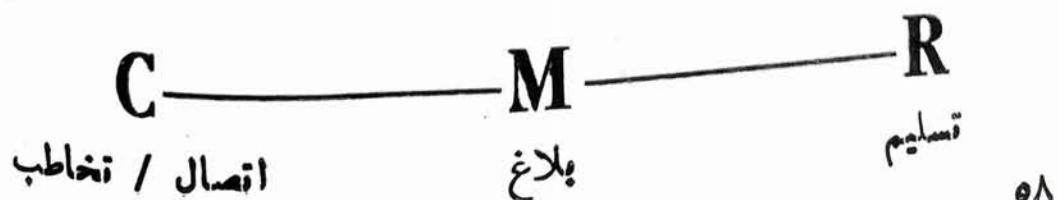
كېللا - ئەبىن بە كىنلارا - رابوردوو
رازەبوردووی نادىyar - ئەكېشى - ئەكېشىرى ، ئەنووسى - ئەنووسرى
نووسران - نووسرام ، نووسراين ، ئەنووسريت ، ئەنووسريان .
ئەنووسرىم ، ئەنووسريان .

وهر گیران - الترجمة - Translation

هه مو و زمانیک ، سامان و قهواره و بناغه و بیون و مودگ و شهقلى خوی
ههیه ، ههستی کردنگ لهزمانی پارا و پهنه دا ، له سه در فیشن و دریزه
پن دانه ، بوز بره و پیش و هفتی نهوزمانه .

گوزرینیش که هوزه رینکی نوییه ، ده بیت ساکاربیت نه زانریت کے
گوزرینه ، به زمانی بیت که تئی بگهن ، تئی که بیشن بناغه و رسشه و هر گیرانه
نه و هر گیرانه نه رکی خوی فاینیت ، قاده هی که یه فیت به گوی کران .
دوندن و قسه گردن ، ده بیت وشهی هه لبزارده بیت ، که تئی بگهن ،
هر چیزیک به زمانی خوی له که آیا بد ویت زمانی بازار ، زمانی
روش بیان هند

له هه ناوچه و هه رینیک به پئی پیش که وتنی ده گوزریت .

نه و توانایی یانه که پیویسته له و هرگز پر و نووسه را هم بیت ، همانه نه : -

Four Skills Which the translator must have

Bilingual Competence

۱ - توانایی زمانی -

Analytical Skill

۲ - توانایی شکردن و همه -

Writing Skill

۳ - توانایی نووسین -

Understanding of his
Receivers

۴ - توانایی تئکه یاندن و تئکه پیشتن

دو و آن دن و قسم کردن له دو و هر و قسم کرده و به کوی کران ، بهم
هزیافه و ده کات : -

Symbol Systems of Communication

رنگه دو و آن دن -

یانزه رنگه همه به بخ تئکه یاندن :

۱ - به نیشانه دهست نیشان کردن / رهمز - المشافه - Verbal

بـهـدـهـمـی و ناخـاوـتـن و قـسـه ، خـزوـی نـیـشـانـهـ و رـهـمـزـهـ پـلـنـکـی بـهـشـ ، لـایـ
گـهـفـهـرـیـقـایـیـ درـنـدـهـ ، بـهـلـامـ لـایـ گـهـفـهـرـیـکـیـ کـوـمـهـلـهـ .

Written

۲ - نووسین / الكتابة -

Pictorial

۳ - وینه و رافه / التصوير -

Audid

۴ - به کوی / السمع -

Kinesic

۵ - بزووتنه و / التسخیص بالايماء -

۶ - دهست کرد و خاوه زیتی - اصنافی / الملكية / الفن و اللون

Artifactual

Optic

۷ - به چاو / المرئيات -

Tactila	گرتن / الحس اللامس -
Spatial	۹ - بارستایی یهک / المسافة -
Temporal	۱۰ - کات / بهلین -
Olfactory	۱۱ - بهبون و چیز - الشم والذوق -

هر که سه به چاونیک ، سه بیری جیهان ده کات ، نهمه ریکا بروای به پیش که و تن همه به ، نه لئن : - جیهان به یاسای فیزیایی ده گهربیت . به لام اه نه فهربیقا نهمه پهنه زدنی به به لکولای نهوان به یاسای رهوانی به ، همه رو ها همه مو و لات و ناوچه و همه ریم و که رتی ، نه رفت و ره و شت و که لتو ری خوی همه به ، لای یه کنیکیان باش و لای نه وی تریسان پهنه زدنی به جیهان ۶ هزار زمانه ، همه رمیمه همه هی خوی لا باشتله نهمه ریکا ولا قنیکی پیش که و تووه ، به لام له روی کومه لایه تی به ده دوا که و تووه ، ۲۰ میلیون نیمسپانی اه نهمه ریکادا همه به زمانی خویان نادوین ، همه دایکه که کچی خوی را ده سپهربیت که به نیفکلیزی بـ دوین ، تا دوا روزی همه بیت .

له نیجیریا ، ۳۰۰ زمان همه به ، همه مو نادم زادو همه ردومی شانا زی به خویه وه ده کات ، له کاتیک دا که همه مو و مان نادم زادین .

و هر کیهان له زمانی که وه بو زمانی کی قر ، بهم جوزه به : -

Literal Translation

Language A → Language B

و هر کیهانی دینامیکی به رانبه ری / الترجمة المعادلة الديناميكية /

Dynamic Equivalent Translation -

۱ - تفکر و شتن / الفهم / Analyis / Understand / التحليل /

۲ - گویزانه و گوین / Transfer / النقل

۳ - نووسینه و / دارشتنه و / إعادة الكتابة / إعاده السبك

Restructuring / Rewrite

۴ - ئەندازه يى و بەراورد كردنى و شەكان / التقييم / Evaluation
ھەموو گەلەن ، واناي پوشنىيەرى و زانىيارى تايىەتى خۇنى ھەيە ، لە كارى لەسىر پوششىنى پەي دەرىپەي دروستدا كۆسەپ و تەكەرە دىزار
پەيدا ئەبىت ، تىورى و قىبينى و سەرنجى پەوانى تايىەتى يە بەمەيلەتىك و
كەلەتكى ترمادە و ماڭەر بەرجەستە يى ، لەناوياندا جىلى خۇنى كردىنەوە
و لەكەلە كونجاون ، ھەموو گۈرەفەتىك ، زانىيارى و پۇشنىيەرى يەكەي
پەسەندە گۈرەن ھۆى چاڭى يە زانىيارى پەزىق و پۇونى ئەگاتەوە ، وە كو
پارچە ئەلماسىتكى ، ھەر پۇويەكى جوانى يە كى ھەيە ، لەرووه كانى تىرى
ناچىت ، بەلام ھەموو رۇوه كانى جوانە .
پۇشنىيەرى و شارستاتېتى مەيلەتىك لە مەيلەتىكى تى پەسەند تىرى يە ،
بارو ھۆى ھەمە جۇرە كارى كەرى ھەيە لە كارى بەر دەۋامى و دەست
تى كېشان و خۇ پىرىخىتو كردن دا .

زمان نەمۇنە يە كى مەزىنە بۇ جىلاۋازى و ھەمە چەشىنە يى نېشانە كان بۇ
بەيدەك كەيشتن ، ھەر وشە يەك نېشانەي بىر و راو تى كەيشتنىكە ، ھەموو
پۇشنىيەرى و زانىيارى يە كېش ، نېشانەي خۇنى ھەيە ، ھەندى بىزۇين آنە و
وانايەي ئىيە لە ولاتىكدا وە كۈو لەناوچە يە كى تردا ھەيەتى ، ھەر وەما
بچووك كردىنەوە ، بەرگەن پۇشەنى و فۇلكلۇر پەيوندى بە زانىيارى يە و ھەيە
ھەر وە كۆشەرمە سەلارى و سەنگىنى و پاراستن ، لە ھەموو پۇشنىيەرى و
زانىيارى يەكدا ، سەنۋورى خۇنى ھەيە ، ھەر پەزىنە كە نېشانە يە كە لەناو

گه لاینک دا ، به لام لاه گه ل نه ووهش دا شتی گشتی هه یه ،
دووری و ماوه ، سووپ و خولی کاری گه وره لاه ببه یه که یشن دا ، ماوهی
کاری نایمه تی هه یه بز کارو باری که سیتی ، لاه کانیک دا ، نزیک بوونه و
هه بیت ، ماوهی که سیتی ، ماوهی کومه لایه تی ماوهی گه وره تره .
کات و راگران و سه رنج و ورد بینی و تی گه یشن لاه نیوانی گه لان دا ،
جی او ازی هه یه ، نه که ریته و بز تی گه یشنی زانیاری .
لیره دا ، پاستی و درستی و هله و چه وتی نی یه ، نه نیشانه
چو نیمه تی خوی هه یه و نه گذرت .

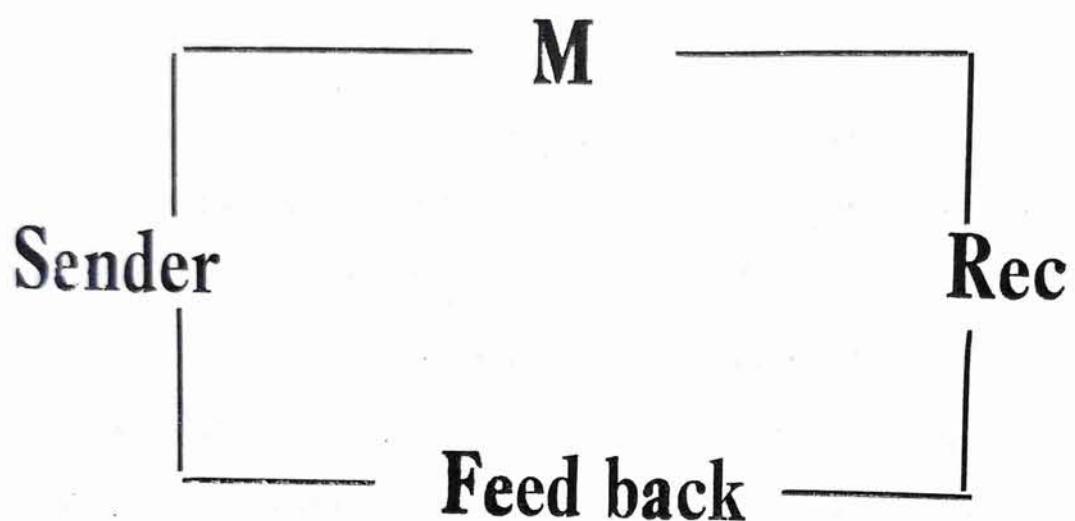
واهه یه ، نه و نوسه ره ، حه وت جار نه یک گزرت ، خوینه ره هست به وه
ناکات ، نه وه و هر گیرانه ، یادار شته وه یه ، به لکو ساکاری یه لاه بده و نه وه ،
و هر گنبر ، ناتوانی هه لوئیستی کی دیاری کراوی هه بیت چونکه نه و که سازه
نه یا زه و نیت و لانیه که تی بگهن ، نه بیت و لانیه کی تیندابیت لاه و گزرنیه دا که
بز نه وان کراوه و شه یه که به کار بیت که و لانا که بگه یه نیت ، و شه ، نیشانه یه و
شیوهی نه و لانیه یه .

زمانه کان هه مو وه کو و یه کنین ، لاه بدر نه وه به ناچاری و شهی ۴۵۹۵
جوزه نه بیت به کار بھیتریت بز گواسته وهی وانا .

۴۶ بستی سه ره کی لاه و هر گنبرانی ناشکراو روون دا ، نه وه یه : نامه
بو و می یه که چون هانووه به زمانی کی روون و پارا و به و شیوه ره سه ذی یه که
نه یه به و جوزه بگزرت ، هیچ ره زنگ و روخسار و روواله تی و هر گنبرانی
پیوه دیار نه بیت ، هه ره کو و هر گنبران نه بیت ، به و جوزه ده ره بکه و نیت
به رد و امی و پهی جوزی ، نه وهی لاه گزرن داهه یه تیدا ، په سه ندیتی تیدا هه یه

هه روکوو گۇپىن پەندىدو چاڭ بەردىۋامى ودىزىھ ئىن دانى باشە بۆزانىمارى
و رۇشكىرى .

ئايىا ئەم بەيك كەيشتىنە كۆتاينى دىت بەۋەرگر ؟ لېرەدا كەنگ ئى
كەيشتىنە ، ئەك زامەكە ، بەلكوو ئىكەيشتىنە خويىنەرە كەيە : -

وەركىر ان بۆزمازە كەمان تەنەما پەندىيەك ئىيە بەلكو بەر پرسىيارى
يە ئەو مەرجە بېچىنەيى يازەي كە لە وەركىردا ھەبىت ئەممازەيە : -
شارەزابى تەواو بەرانبەرى ھەردوو زمانە كەو توانايى شى كردنەوە
توانايى نووسىن و ئىكەيشتىنە خويىنەرە كان ، ئەممازە ئەبىت دروشى ھەمەو
وەركىر انىك بىت ، وەركىر بە چاڭى پەل خوردىان بىكات و توانايى بە
سەرياندا بشكىت چونكە دەخستىنى زانىيارى خۇبى ھەبەستىكى سەرەكى
ئىيە لە وەركىر اندا بەلكو ھەبەست يارمەتى دانى خويىنەرە كەيە بەذى
كەيشتىنە ئەونامەيە .

ھەندى چار مىشكى وەركىر تووشى كرى و كۈل و رەوان بىزى ئەبىت

له کار و فرمانی و هر کیفران دا ، لهم هه آلویسته و هه بیت بزانین که نه و
 پهندنده ندی یا زهی له کوئی کرانو خوینه ران دا هه یه چون خوینه ره کان
 دیاردی نه که نه هر یه که هی له بیز نیک دا له برووی سایکولوژی و کوسمه
 لایه تی یه وه ، بتو نه مه بزانین و شاره زابی نه ویت لهزمان و زانیماری نه و که له
 دا ، نه بیت بزانین بوقام چین یا بوج ته مه نه نه نووسیت ، لهزور شویندا
 مندل و ساوا به زمانی دایکی فیلر نه کریت ، لهدوایی دا زمانی دره وهی
 خانه ، فیلر نه بیت به هنوزی رهوانی و سایکولوژی و کوسمه لایه تی وزانیماری یه وه
 هه رو ها بزانی ریت بوج بارستایی یه که نه نووسیت بتو روشن بیران له ج پله
 یه کی زانیماری دل ، بوقاییه تی یا گشتی بتو دهسته یه کی هه لبڑی راو یا بوكھت
 لایه ک ، له کافنیک دا که هه مو و ناوجه و هریم که لان له یه ک بارستایی زانین و
 زانیماری دا نین ، فیلر کردیش سوور و خولینکی گرنگی هه یه ره نگ دا
 نه وه زاده و بهره است و ته خت و زه مینه و بارستایی کوسمه لایه تی و ڈاپوری
 و پی ویستی گهلو باری زمان و پلهی پیش که وتنی زانیماری و هنوزی ناینی
 و رهوانی و جی او ازی زه ن و چه شنی روشن بیدی و نیشته جنی یعنی شاری و
 دیهاتی و ، بایه خ دان ، نه ما نه هه مو وی به گشتی کاری که رن اه فرمان و
 نه کی و هر کیفران دا .

پهندنده ندی یه کانی و هر کیفرانی زیندوو / میزات الترجمه الحية : -

Characteristice of Living Translation

- ١ - پهی بردن په نامانج و دوزینه وهی مه بست / تشخیص الهدف
- ٢ - پهندنیتی چیزی ویستراو / المرغوب - interesting
- ٣ - ناسانی و رهوانی له خویندنه و دا / التبسيط والسلو له في القراءة
- ٤ - پاریز کاری و پاراستنی چاکی و نیکنی / ضبط الجودة

ه - دارشتنه و هی دو و باره‌ی رسته / اعاده الترکیب للجملة، تهمانه
گر زگنرین پهنه ندی یه کانی گزرنی زیندووه، سه رنج را کیشه‌ری
خرینه ره که یه و با یه خی پی تهدات، هوش و گوشی تهداتی .

چون تهم ته نجات‌مانه به‌دی دیدت : -

۱ - وشه : وشهی کتوپر و سه رسامی

آ - وردہ وشه آه پهنه ند کردنی هست دا وه کوو : پرس، وهلام،
زور وشهی تر که بدم وانا یه به کار ده هینزینت .

ب - وشهی تر که وانای کاری گهربی همه یه وه کو : ونی، وهلامی
دایه‌وه، که به‌یه ک وانا دینت .

۲ - دهسته رسته / نیوه رسته .

آ - زاراوه و دهربیرینی به کار هینزاو .
ب - نمونه هینزانه‌وه .

ج - شیوازی ئاشکراو روون .

د - دهربیرینی نوئی .

۳ - رسته : -

آ - وهر گرتقی یه کسه‌ری دووهـر - المتكلم وه کوو : ونی من .

ب - متمانه‌ی جیاوازی دریزو کورتی رسته‌کان .

ج - دارشتنی و رینک خستنی وشه کان و به کارهینزانی چهشنه کانی

د - نووسین و دارشتنی سروشتی زینده‌گی و زیان دوور که وته‌وه له
نادیاری و تی پهـر به پنی نوانا

٤ - هۆی تر

- ا - ا - خال ویر گول و نیشانه‌ی پرس و سه‌رسامی و وەرگرتن .
- ب - شیوه‌و کەسی کۆنایی و ۋۆلى و دوورى بۇشایی چاپەنی .
- ٢ - بۇونو قەواره‌ی ئاسان بیت بۇ خوینەران .
- أ - وشەکان : دوپات و چەخت ، ئەركى گرار لە ئى كەيشقىنى خوینەران لەو وشەچالاكو كارى گەرائى گە كەويىتە ناو دەقەكەوە
- ب - وشەی گشتى زانراو لای ھەمۇوان .
- ج - دوور كەوتەنەوە لەوشەی رەوانىي و لاھوتى بەپىتى توانا .
- د - ھەلېزاردەنی وشەی ناسراو و زانراوى لای كەل وەك : كازمۇتىر ، پېتەر
- ٥ - وشە گشتى يەكانى سەرزمان
- ٣ - پەيدىكەرى رستە
- أ - رستەی كورت - ٦ تا ١١ وشە بیت .
- ب - رستەی ساكارو ئاسان و روونو شىاواو كراويىتى تىدا بیت .
- ج - دا بهش كەردىنی رستە بەرستە بچوو كىتروودو كەم كەردىنەوە پەيوەستى و پەيوەندى .
- ٤ - كورتە رستە بەسسىدە بومى يەكان . خاوهەن قەوارە خۇيى يەكان .
- ٥ - زاراوهى جىڭەيى و دەربىرىنى ناوجەيى .

چۆن وەرگىران ئاشىكراو دۇونو پوخت ئەبیت ؟

- ١ - دوور كەوتەنەوە لەبەكارەتىنانى ناوى واتايى .
- ٢ - بەكارەتىنانى وىنەي دىيارى كراوو نیشان دەر بە شىوازى سروشى

و آزادی

۳ - ناشکرایی و رونوی له واتادا .

رمهچاو گرتنه ڈھم په سے ندی یا نهی خواره وہ پی ویسٹہ بُو وہ رکیڑ
بیدا چو زه وہی وہ رکیڑ ا وہ کہ ، یا وہ رکیڑ که خُوی پی دا دھجیتھوہ :

۱ - وردبیخی

۲ - روونی و ساکاری .

۳ - ته و زمی سؤزو هستی ده رونی و ناخی و شه و دسته که و باهه خو
فرخی هست و هوش و گوش و سؤز .

۴ - ده بیرونی زانیاری به شیوه‌ی یه کسه‌ری پرسینی نکوولی و لاری،
یه کسه‌رنی یه .

له که می بشه کار هیئت‌نامی ناوی و آذایی و به کار هیئت‌نامی و نهاده و نیکاری رهندگور و خساردار و آذایی به پرنیگه‌ی پرسوده اه و آزایه بگهیه نیمت به سروشهوه ، اه و آذایی به ناسراوانه بیت که لای کهل زانراوه ، لینکدانهوهی و آذایی به کار هیئراوه کانی ددهه بعومیه که به رنگهیه کی ناشکراو شیوازیه کی دیار و بیکار هیئت‌نامی و شهیدی بقر و هکوو : که ، و هک

لهم م Wooi گرنکتر نهودیه آهو وینه ولا تایی یه بگزوریت بس و نهاده کی
یه گسهری به زانیاری یه کی ساکار لیک بدربیتهوه نهودی بو آن گه یشترن
که اونو نادیار بیت.

وازانی و آهه یه لاهده که که دادا، و هر گیپر به ۴۵ زده و رهی و تارو دو و او از دن که
بُزی نه چیت، نه که ر پیویس-تی به پتری و زور کردن نه بیت، نایبت
جیاوازی تیدا بیت، نه ندی چاریش پیویسته دو و باره کردنه و هی ناوه که به
نه و هی له کل ران اوه که دادا گومان یه یدا نه کات.

Clear Meaning

له ناشکرایی و روونی و اقادا .

که ره که سه رنجینی کی باشی نه مانه بدریت : -

۱ - پراواه کان .

۲ - خو ز به سنته و ه خو گرتان به پریمازو پریزمان و فرهنگی زمانه و ه له پرووی
در پریزی و کورتی و به راورد کرن و پیش خستن و دو اخستن و ه .

۳ - به کار هینانی و شهی ناسرا او زانرا او له زمانداو دیاری کردن له
کانی پیویستدا بزم بستی ده در پرینی نه و کاره سات و ه بسته
نه ناسانه که له زمانی ه و که له دا ه یه ، به و تهی زار اوی په سهندیتی و
روو کردن بلاؤ کردن و ه دو کشتی کردنی ، نه که ر دیاری کردن که کانی
نه هاتبیت .

بو نمودن : به کار هینانی و شهی کول له جیاتی نیز کس نه که ر له و
زمانه دا نه بیت یا گوزرینی هندی و شهی و شهی ترو روون کردن و ه دی
به و تهی تر .

۴ - وانای هله و نادیار .

۵ - زانیاری پیویست له سه روشنایی ماک و زه مینه هی و ته که .

۶ - پرسی لاری و نکوولی : و ه کو : وانی یه ، وانایت ، که نایت ، که وانی یه

۷ - وزهی پترو زور کراو دانه پال و دراوه پال .

وتار	نامه	وهر گر
------	------	--------

C	M	R
---	---	---

شیوه که سه کوتایی یه که هی ماده کور راوه پیش که ش کراوه که به
خوئه ران : -

خواست و پیویستی وا نه کات که هندیک سجار وینهی فوت و کرافت و
نیگارو وینهی ناشکراو دیار به کار بینهین و باشتر واشه که لهشیوه کونه
به کار هاتووه کان دوور که وینهوه به قاییه تی لـ به رگی پهش و برگی دوورو
دریز ، به مر جی وینه کان خذیی و چیزکهی و کشتی و زانراو ناسراوبن اه
زانیماری نه و که لهدا بیت و تئی بگهن .

لینک دانهوهی برگه کان بهشیوهی ساکارو نیگاری بو همه میتهی
نه که یازدن ه ته نازهت نه که ر به شیوهی سپاره و نامیله که بیت یا پهراویزیک
بو نوسراوه که دابنریت ، یانوسراویکی تایله تی بیت بزملاان وینه و نیگاری
پیوه بیت ، بگونجی له که ل هست و چیزی ممالان دا .

شیوازی نرخ و بایهخ پی دان - التقیم -

۱ - کیتر آنهوه خوینه دنهوهی پارچه ، یا چیره که که بو که سیک له و
پیاچوونهوهیدا ، که می و کوری در نه که ویت و هوشیاری و ناگاداری
نه ویت بو راست کردنهوهی .

۲ - هلبزرادرن و هله نگاندنی دوو کورین و یا زور نز بو پارچه به ک
بر او ردکردنی له لایه ن دوو سی که سی به توانا له ور کیتر ان و
نه گه بشتن دا .

۳ - به راوردکردنی و هر کیتر او که له رودی چونه تی و چه شنیتی و نرخ و
بایهخ پن دانی له هک نوسینی دوزنامه و کوژاره در چوکانی نه و
زمانهی که و هر کیتر آنه که پی کراوه ،

۴ - لا بردنی هندی و شه و دانانی بوزایشی بوقت کردنده و شئ کردنده و هی راهیه ای ته خان کراو ، بوقت به سستی دیاری کردن و دهرگاه و تمنی ئامانی و گرانی خویندنه و هی له نجام و کوتایی دا .

بهم جزوره پریکه یه پیویسته گونجاو بیت له که ل ده قه که دا .
بوزایش : - لا بردنی پیچیده مین یاده همه مینی و شه له همه مو و ده قه که دا زه که
مه مو بر که کانی دا ، یه کیک لا ببریت .
باشتتر نه و هیه که له ۱۵ که س زودتر بپرسیریت له پر کردنده و هی
بوزایش یه کان دا ، بوزایشی تو ایه کی فراوان فه راهه م بیت بوز
له لبزاردن و فهرمان رو لدان .

جانه که در ۵۰٪ی و شه لا براوه کان ته بگهن ، نه و ور گیزه آنه په سه نده
۵ - خویندنه و هیه که دریت به یه کیک بین خوینتیه وه له مه دا هله کانی ده ره که ویت
نه و پارچه یه نه دریت به یه کیک بین خوینتیه وه له مه دا هله کانی ده ره که ویت
نه و که سه آنه که هم پارچه یه یان نه دریت ته زانیاری یان همه چه شنیه و
زاده یا به رهه میان همه جزوره بیت .

۶ - پریکه و شیوازی به راورد بوزانیه جیاوازی :
۳ پارچه له ۳ شوین و هر نه کریت : -

۱ - له و ور گیزه آنه که خوت کردوته .
۲ - له و ور گیزه اوه پیشه وه کان .

۳ - پارچه و ور گیزه اویکی وا ، که به زمانیکی پار او و ساکارو ده برینیکی
ناس راو کرایت ، تینه جا به پیوه ریک دیاری ته کریت تا و لام دانده و هی
نه و که ساده به راورد بکریت ، که پی یان را که یان در اوه به پارچه په ره یه ک
له ته نجام دا به راوردی و لامه جیاوازه کان ، باش به که لک ، جوان ،

مام ناوه‌ندی ، لهمانه اتیان هلبزی دریت ، تهوساکه فرخ و کیش و بایهخ و سنه‌گینی نه و هرگیرانه‌مان بوده رکه‌ویت ، نهودی که له و زمازده همیه .
۴ - رینگه‌ی پرس‌این و ولام - بوده لبزاردن و ورد بینی و راستیاری
نی که پیشتنی خاله سره‌گی‌یه کان پارچه ، و هر گیرانه‌که ، له‌لایه‌ن نه و
کرسانه‌وه .

بوز بهدی عینه‌انی نه و پی ویسته :

۵ - ئاماذه کردنی هنه‌ندی پرس به‌شیوه‌ی یه کس‌هاری یا پرسینی هنه‌ندی
له و راستیازه‌ی که له ده‌قه‌که‌دا همه‌یه .

ب - دابهش کردنی پارچه په‌ره به‌سر خوینه‌ره هلبزارده کان دا
بوز نهودی ولام بده‌نه‌وه له‌باره‌ی نه و هرگیرانه‌وه ، ناوه‌لامه کانیان
یه‌که‌وه نزیکتر بیت ، نه و هرگیرانه ناشکرا اترو روون ترو ، فرخی
زورتره .

جاری واهه‌یه ، نه و پرسانه‌ی ده‌باره‌ی ده‌قه‌که دابهش بکریت
زور به‌که‌لک تره له‌وه‌ی که خودی ده‌قه‌که بدریت به‌خوینه‌ران بوز نهودی
پیشه‌کی زانیاری‌یه کیان هه‌بیت ، نهوساکه به‌اوردی ولامه کان له‌دوایی و
پیشی خوینه‌ده‌وه‌که زور وردتر ده‌بیت ، پرسه کانیشی بهم نامیدی پرسانه
ده‌ست پی بکات :

چی ؟ که‌ی ؟ کن ؟ له‌کوئ . . .

نه‌که‌ر ولامه کان هه‌له‌ی تیدا هه‌بوو له‌لایه‌ن زور به‌ی نه و که‌سـانه‌وه
دیاره نه و هرگیرانه که‌نه‌فت و لاوازه‌و اینی تیدا نی‌یه ، تا هه‌له‌ی که‌هتر
بیت ، فرخی نه و هرگیرانه پترو زورتره .

۶ - دووبـاره کردنه‌وه‌ی و گیرانه‌وه‌ی بوزـهـر نه و زمازنه بومی‌یهـی

که وهرگیز ازه کهی لان کراوه ، به رجی و هرگیز هردو زمانه کهی به
چاکی بزانیت و لام چاره دا و هرگیز ازه که دهقاو دهق بیت ، نهمه یارمه تی
نرخ شوناسی و هرگیز ازه که دهنه خات .

۶ - ناما ده کردنی روو نووسیکی تاقی کردنه و هی که بدربیت به خاوهن
بیرو رایان بتو زانیمی رادهی جوتی و رینکی و هرگیز ازه که ، لامهی که
دهربارهی زمان و هی تر که نهیزانن . لیزه دا ناویزی که در ، نه و شه
به کارهاتو و آنه نیوانی کومه لکه و کله ، دواهه رمان و چاوهک و به کار
هینانه ، نه و شه و دهربپینه پلاوو به کارهاتو و دا لامه لامه کومان
دورو که ویمه وه .

۷ - خوینندنه وهی و هرگیز ازه که بتو چهند که سیلک و پرسی جینگه بی و
خویی یان لش بکریت ، بهمه نه تو از نیت فه رمان بدربیت به سه در راستی و
وردی و رینکی و هرگیز ازه که .

الملاصة

ان اللغة هي عصب الحياة الثقافية للشعوب ونبعها وان علم اللغة احرز تقدماً عظيم الشأن في السنوات الاخيرة ولللغة دينامية تتغير بتغير التمدد الثقافي وبنوسع الاتصالات بين الناس ، فالتحاكم المتزايد والتغيرات الثقافية والامال القومية ، هذه وغيرها تؤثر في علم اللغة وتطورها وبالتالي في الترجمة والتقطيع واعمالها التي تسير قدماً .

وليس الترجمة امراً سهلاً والتشكى من مشكلاتها قديم جداً ، سيما من التباين الذي لا يقتصر في الامور المستعصية في ترجمة الكلمات في بعض اللغات التي لا يمكن ترجمتها الى اصطلاح لغة اخرى .

فالترجمة ليست جامدة بل هي حية ، ديناميكية وذات وقع واتجاه ولا بد من ان تكون غير مقيدة ولا تستعمل الالفاظ الفخمة ويجب أن يسود المعنى ويخضع الشكل للمعنى الذي تؤديه الكلمة .

ومبدأ التبسيط هو الرائد الاول والآخر في فن الترجمة الحية مع مراعاة الحاجة الى ترجمات اصطلاحية ، حيث من الصعب أن تحدد اين تنتهي حدود الترجمة الى التبسيط ، فيظهر دوره الواضح اذا ما قارناه بأرضية اللغة ككل .

وهذا الاختلاف يبين بوضوح الفرق الاساسى بين الترجمة والتبسيط والهدف الرئيسي للتبسيط هو الواقع الذى يتركمه والتركيز الذى يقع على هذا الواقع ، فمن المستحيل التعميد بالوصول الى كل الناس فى عبارة معينة بوسيلة واحدة وبمستوى واحد

فهناك ترجمة تقليدية وترجمة باللغة العادية أو اللهجـة الاجتماعية
وترجمـة ديناميكـية معادلة وترجمـة بالأسـوـب الجـيد لـغـة المعاصرـة ،
فالاختصاص والخبرـة هـما القـاعدة الصـلـدة في يـوـمـنـا هـذـا وتحـضـيرـ المـقـاـفةـ
في بـيـانـ واحد ، ضـارـبةـ صـفـحةـ عـلـىـ مـاـضـيـ الـكـثـيـرـينـ منـ المـشـقـقـينـ .

- ١ - ان اللغة تعكس سجايها الشعوب .
 - ٢ - شكل الكلمة ومضمونها على ضوء المداول من حيث المطابقة في كلتا اللغتين .

ومطابقة المضمون في اللغة المنقول عنها وفي اللغة المنقول اليها ومطابقة الشكل وعدم المطابقة لا مضموناً ولا شكلاً، ان بجد الكلمة هي في انتصارها والتفسييرات الحرفيه تؤدي الى الفشل الكامل في نقل الحقيقة الجوهرية.

فالترجمة الحية وميزاتها تتجلّى في تشخيص الهدف وضبط الجودة وإعادة التركيب للجملة والشكل النهائى وتقديم النص إلى القارئ ومن ثمة التقويم

فالمهارات التي تتوفر في المترجم هي : -
القدرة اللغوية والتحليلية والكتابية والقدرة على الافهام والفهم ، ان
قواعد الترجمة الديناميكية المعادلة تستند على :

Dynamic Equivalent Translation

Language A → Language B

١ - الفهم Under Stand / analysis

٢ - النقل Transference :

٣ - اعادة الكتابة والسيطرة Restitution Rewrite :

٤ - التقييم / التقويم Evaluation :

من كراسة مفهوم التبسيط بقلم ريتشارد ولف ومحاضرات توماس

وديكتى سيو .

كريم زهند

Transliteration ← → A → Transliteration

نامه و متن اینجا نوشته شده است

لذتگیری = ۷۵۹ - ۶

رسانیدن پیغام را در اینجا نمایند

چاپخانه کامرانی - سلیمانی - ت ۲۲۵۰۸

۱۹۷۸/۲/۱ - ۲۰۰۰ - ۱۱۸

رقم الايداع ۱۹۷۷/۱۳۸۱

پیشستی راست کردن و

راست	دیر و برج	لا پرو
Language		
مفهوم	۲	۳
سدهه تاوه	۲	۴
یونسانی	۱۹	۹
بانیر / خورنشن	۳	۱۱
مینورسکی	۸	۱۲
درابت	۱۴	۱۴
فونیتیکی	۱	۱۷
داوین	۱۲	۱۸
هیندی یه کاه	۱۰	۲۴
Morphology	۰	۲۰
Diphthong	۰	۲۸
دینتال	۱۹	۳۸
Vowel	۱	۳۹
Pronoun	۱۴	۴۴
noun	۱۷	۴۴
Redoubllication	۱۰/۴	۴۷
Diminutive	۱۱/۰	۴۷
Condition	۱۲/۷	۴۷
Particle	۱۳/۱۰	۴۷
Comparative	۱۷/۲	۰۰

داست	دیروبرکه	لاپرہ
Interjection	۰	۵۲
indefinite	۱۰	۵۲
Verb	۲۱	۵۲
بے خشنیدہ	۱۶	۵۰
دوووم تئی پر / تئی کریت بھی پر	۱۱	۵۶
Message	۱۳	۵۸
Audience	۴/۱۶	۵۹
Kinetics التخشیص	۰/۱۷	۵۹
Artificial اصطناعی	۷/۱۹	۵۹
optical بصری	۷/۲۰	۵۹
Tactile	۱	۶۰
کاتی / زہمانی	۳	۶۰
Analysis	۲۲	۶۰
Transference	۱	۶۱
Restitution	۳	۶۱
دریم و	۱۰	۶۴
Characteristics, translation	۱۸	۶۴
روونی	۶	۶۷
تھوساکے	۱	۷۱
بچاکی	۱	۷۲
وہ رکنیز انہ کے دا	۷/۱۲	۷۲

چاپ کراو

- ۱ - بزووتنه وهی کوردستان و ئازهربایجان ۱۹۴۵ - ۱۹۴۷ سلیمانی
چاپخانه‌ی کامه‌رانی
- ۲ - سه‌رنجینک لەنابووری دامیاری - سلیمانی چاپخانه‌ی کامه‌رانی
- ۳ - به‌کورتی جوگرافیا - سلیمانی چاپخانه‌ی کامه‌رانی
- ۴ - میزروی نهزادو په‌یوهسته‌گی کورد - سلیمانی کامه‌رانی
- ۵ - هیله‌نى کورد - سلیمانی چاپخانه‌ی کامه‌رانی
- ۶ - ئابین و باوه‌ر لە‌کوردستاندا - سلیمانی چاپخانه‌ی کامه‌رانی
- ۷ - ئینجیله‌كان - سلیمانی چاپخانه‌ی پاپه‌رین
- ۸ - زمانی کوردی و هونه‌ری وەركىزان - سلیمانی چاپخانه‌ی کامه‌رانی

چاوه‌روان کراو گەشت زامانی زەند

زەند ، كريم
زمانی کوردی و هونه‌ری وەركىزان . سلیمانی چاپخانه‌ی

کامه‌رانی ، ۱۹۷۷

ل : ۷۶

وەركىزان

اللغة الكردية وفن الترجمة

Kurdish Language
And
Translation Technic

BY
Karim Zand

نرخ - الشهـن - ٢٥٠ - فلس

Price - 250 - F.

1977

مطبعة كامرانى سليمانية ت ٢٣٥٨

١٩٧٨ / ٢ / ١ / ٢٠٠٠ / ١١٨

رقم الاريداع في المكتبة الوطنية ببغداد ١٣٨١

لسنة ١٩٧٧

ژمارهی سپاردن به نوسراوخانهی نیشنل کانی

لہ ببغداد ١٣٨١ سالی ١٩٧٧